

LAUKAAN
TUTORHANKKEIDEN
TULOKSIA
2017-2021

Päivi Katainen

Sisällys

1	Ensimmäinen tutorhanke ja liittyminen Keski-Suomen tutoropettajaverkoston	2
2	Toinen tutorhanke ja verkostoituminen Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa	2
2.1	Resurssin käyttö vuonna 2018	4
2.1.1	Vertailu kevät 2018 vs. syksy 2018	6
3	Kolmas tutorhanke: tutortoiminnan vakiinnuttaminen ja aktiivinen toimijuus Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa	8
3.1	Resurssien käyttö lukuvuosina 2018-2019 ja 2019-2020	9
3.1.1	Vertailu kevätlukukausi 2018 vs. lukuvuosi 2018-2019	9
3.1.2	Vertailu lukuvuosi 2018-2019 vs. lukuvuosi 2019-2020	12
4	Neljäs tutorhanke: tutortoiminnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen sekä verkostoyhteistyö	15
4.1	Resurssien käyttö lukuvuonna 2020-2021	17
4.1.1	Vertailu lukuvuosi 2019-2020 vs. lukuvuosi 2020-2021	18
5	Tutorhankkeiden yhteenveto	21
5.1	Yhteenveto resurssien käytöstä hankkeiden aikana	22

1 Ensimmäinen tutorhanke ja liittyminen Keski-Suomen tutoropettajaverkostoon

Laukaan ensimmäisen tutorhankkeen (1.1.2017-30.7.2018) tavoitteena oli antaa valmiudet koulun pedagogisen asiantuntijuuden käytännön toimintaan ja pitkäkestoiseen kehittämiseen, kehittää pedagogisesti ja teknologisesti opettajan digitaalisia taitoja, lisätä verkostoitumista ja kumppaneita, kehittää mentorointi- ja vertaiskoulutusosaamista sekä ottaa käyttöön opettajien kehittymistavoitteita tukeva yhteisöllinen ja resurssiviisas kouluttautumismalli sekä tieto- ja viestintäteknologian ohjaus.

Koulutukset järjestyivät ja toteutettiin suunnitelman mukaan oman kunnan TVT-ohjaajien järjestämissä koulutuksissa vuoden 2017 aikana, jolloin koulutettiin 12 tutoropettajaa. Koulutusten laadukkuus kiiri kunnan ulkopuolelle, joten siltä osin tavoite toteutui resurssiviisaasti ja paremmin kuin odotettiin.

Syyslukukaudella 2017 käynnistettiin varsinainen tutortoiminta kouluissa. Silloin vielä ei tunteja ja tuntien sisältöjä systemaattisesti tilastoitu.

Vuoden 2018 alusta Laukaa liittyi mukaan Keski-Suomen tutoropettajaverkostoon ja sen koordinaatioryhmään. Keski-Suomen tutoropettajaverkoston tavoitteena oli tutoropettajatoiminnan kehittäminen alueellisesti. Liittyminen palveli alkuvaiheessa tutoropettajia lähinnä koulutusten ja verkostoitumisen muodossa. Peruskoulutusvaiheen jälkeen tutoropettajat kouluttautuivatkin oman valintansa mukaan Keski-Suomen tutoropettajaverkoston/Koulussa digittää -hankkeen koulutuksissa. Myös Laukaassa järjestettäviin koulutuksiin oli vapaa pääsy muilla Keski-Suomen tutoropettajilla.

Ensimmäisen hankkeen aikana pidetyillä koulutuksilla luotiin vahva pohja tutortoiminnalle ja paikalliselle verkostoitumiselle.

2 Toinen tutorhanke ja verkostoituminen Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa

Samaan aikaan alkoi Laukaassa uusi hanke (1.1.2018-30.7.2019), jonka tavoitteena oli luoda pysyvä ja resurssiviisas TVT:n pedagoginen kehitysmalli ja varmistaa opetussuunnitelmien toteutuminen digitalisaation osalta kaikissa Laukaan kouluissa. Hankesuunnitelmassa toimenpiteet näiden saavuttamiseksi olivat tutoropettajien koulutusten järjestäminen henkilökohtaisen koulutussuunnitelman mukaan, tutoropettajan vuosiviikkotuntien lisääminen kolmesta neljään ja hankekoordinaattorin palkkaaminen. Tämä ei toteutunut. Tutortuntimäärää ei lisätty vaan pienennettiin aiemmasta. Se vaikeutti tutoropettajatoiminnan ulottamista kaikkien opettajien saataville.

Niukkuuden aikana TVT-ohjaajan tuki ja ohjaus olisi ollut tärkeää, mutta myös TVT-ohjaajalla oli pienet resurssit. Niinpä jokainen tutoropettaja selviytyi, miten parhaiten taisi. Laadukas peruskoulutus takasi kuitenkin kohtuullisen onnistumisen. Keski-Suomen tutoropettajaverkosto toi pelastuksen, kun tutoropettajat pystyivät kouluttautua oman valintansa mukaan sen koulutuksissa. Verkostoperiaatteen mukaan muut Keski-Suomen tutoropettajaverkoston tutoropettajat saivat toisaalta osallistua Laukaassa järjestettäviin koulutuksiin. Myös se auttoi, että koulutusta ja ohjausta pystyttiin Laukaassa jonkin verran tarjoamaan opetuksen ja toimintakulttuurin muutokseen sekä uusien opetussuunnitelmien toimeenpanoon.

Hankesuunnitelmassa oli myös tutoropettajien verkostoituminen paikallisesti ja alueellisesti. Paikallinen verkostoituminen tapahtui oman kunnan tutoropettajien järjestämässä koulutuksissa. Alueellinen verkostoituminen tapahtui Keski-Suomen tutoropettajaverkoston aluetapaamisten ja koulutusten kautta.

Keskeisin menestystekijä tutortoiminnan toteutuksen onnistumisessa on rehtorin/koulunjohtajan sitoutuminen tutorjärjestelmän toiminnan tukemiseen ja digitaalisten oppimisympäristöjen, työkalujen ja oppimateriaalien käyttöön. Siispä toisen hankkeen aikana panostettiin johdon sitouttamiseen ja ohjaamiseen. Esimiehen tuki tutoropettajille on riippuvainen hänen suhtautumisestaan opetuksen digitalisaatioon sekä hänen tiedostaan tutoropettajan työnkuvasta ja sen vaikutuksista opetukseen ja oppimiseen. Esimiehen työtä helpotettiin luomalla osaamispassin käytöstä ohjeet tutoropettajille ja rehtoreille. Ohjeet menevät yleispiirteittäin niin, että rehtori ohjaa opettajaa A4-kokoisella osaamispassin "koosteella" löytämään kehittymiskohteensa ja ohjaa tutoropettajan luokse, joka tarkemmin ohjaa ja auttaa opettajaa taidon haltuunotossa.

Toinen keskeinen menestystekijä tutortoiminnan toteutuksen onnistumisessa on tutoropettajan työjärjestyksen järjestäminen niin, että tutoroinnille löytyy opettajille helposti saavutettava ajankohta. Tämä ei täysin toteutunut etenäkään luokanopettajien kohdalla. Riippuu koulusta ja tutorresurssin ilmoittamisen ajankohdasta (ajoissa vai liian myöhään), kuinka tutoropettajalle onnistutaan järjestämään tutorointi mahdollisuus myös oppitunneille.

Kolmas tekijä on riittävä tutorresurssi, vähillä resursseilla on paha toteuttaa tutortoimintaa. Isommissa kouluissa tässä kuitenkin onnistuttiin erinomaisesti. Tutoropettajien vertaisohjaus- ja kouluttamistaitojen kehittymisen myötä tukea saatiin vietyä hiukan vastahakoisemmallekin opettajalle. Onnistumiseen vaikutti se, että isoilla kouluilla on kaksi tutoropettajaa. Pienillä kouluilla ongelmana oli tutoropettajan sijainti toisella koululla, jolloin tutoropettaja vain vieraili joka toinen tai kolmas viikko koululla. Pienennetyllä tuntiresurssilla tutoropettaja ei enää pystynytkään vastaamaan useamman pienen koulun tutorointitarpeeseen. Ja koska myös TVT-ohjaajalla oli pieni resurssi, ohjeistukset ja tuki toiminnan järkevään organisointiin puuttuivat.

Neljäs menestystekijä tutortoiminnan toteutuksen onnistumisessa on hyvä tutorresurssisuunnitelma, jota kaikkien tutoropettajien ja rehtorien/koulunjohtajien on helppo seurata. Resurssit tulee olla selvillä ennen kuin suunnitella voi. Haasteena oli ajoittain löytää yhteinen aika tutorresurssipalaverille riittävän ajoissa. Jos tutorresurssipalaveri pidettiin vasta toukokuussa, TVT-ohjaaja ei voinut tehdä selkeää suunnitelmaa rehtoreille esiteltäväksi. Tämä tarkoitti isommissa kouluissa sitä, että tutoropettajan tunnit oli jo lyöty lukkoon seuraavalle syksylle ja järkevää tutorointiaikaa (jolloin voi mennä oppitunnille) ei enää löytynyt lukujärjestyksestä. Erittäin ongelmallista oli myös se, kun TVT-ohjaajalle oli varattu vain vähän resurssia hankkeen koordinointiin, hän ei ehtinyt tekemään suunnitelmia eikä etenäkään pystynyt toteuttamaan tapaamisia. Tutoropettajat toivat useasti ilmi, että he tarvitsivat tiiviimpää ohjausta ja tapaamisia - tukea toisiltaan ja TVT-ohjaajalta.

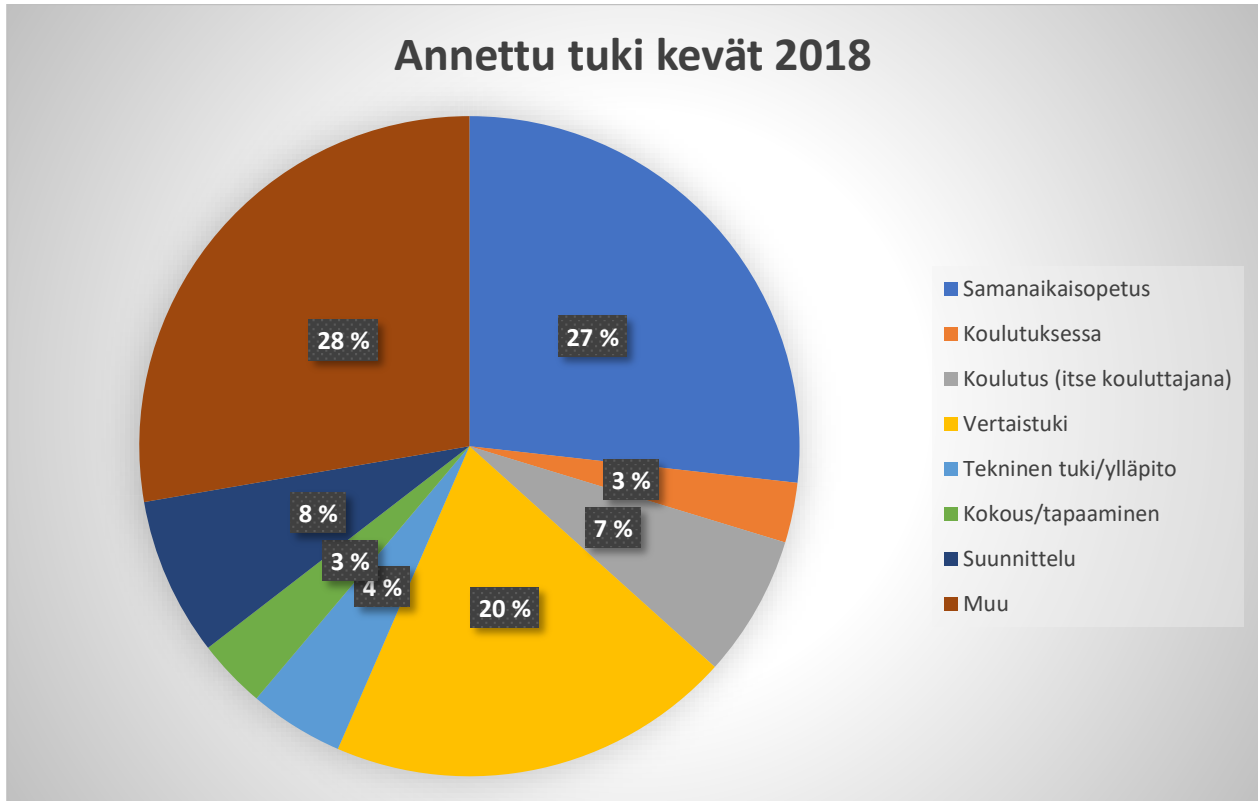
Viides menestystekijä on verkostoituminen ja hyvien käytänteiden jakaminen. Verkostoitumisessa onnistuttiin, mutta hyvien käytäntöjen jakaminen ontui.

Puutteista huolimatta toisen hankkeen toimenpiteillä luotiin hyvä pohja alueelliselle verkostoitumiselle ja uudelle hankkeelle.

2.1 Resurssin käyttö vuonna 2018

Käytössä ollut resurssi oli lukuvuonna 2017-2018 jaettu vuosiviikkotunteina kolmelletoista tutoropettajalle.

Tuntien tilastointi aloitettiin vuoden 2018 alusta toisen hankkeen alkaessa. Kevätlukukaudella 2018 tuntiraporttien pohjalta tehtyjä tutortunteja oli yhteensä 444 h 15 min¹, jotka kohdentuivat seuraavasti:

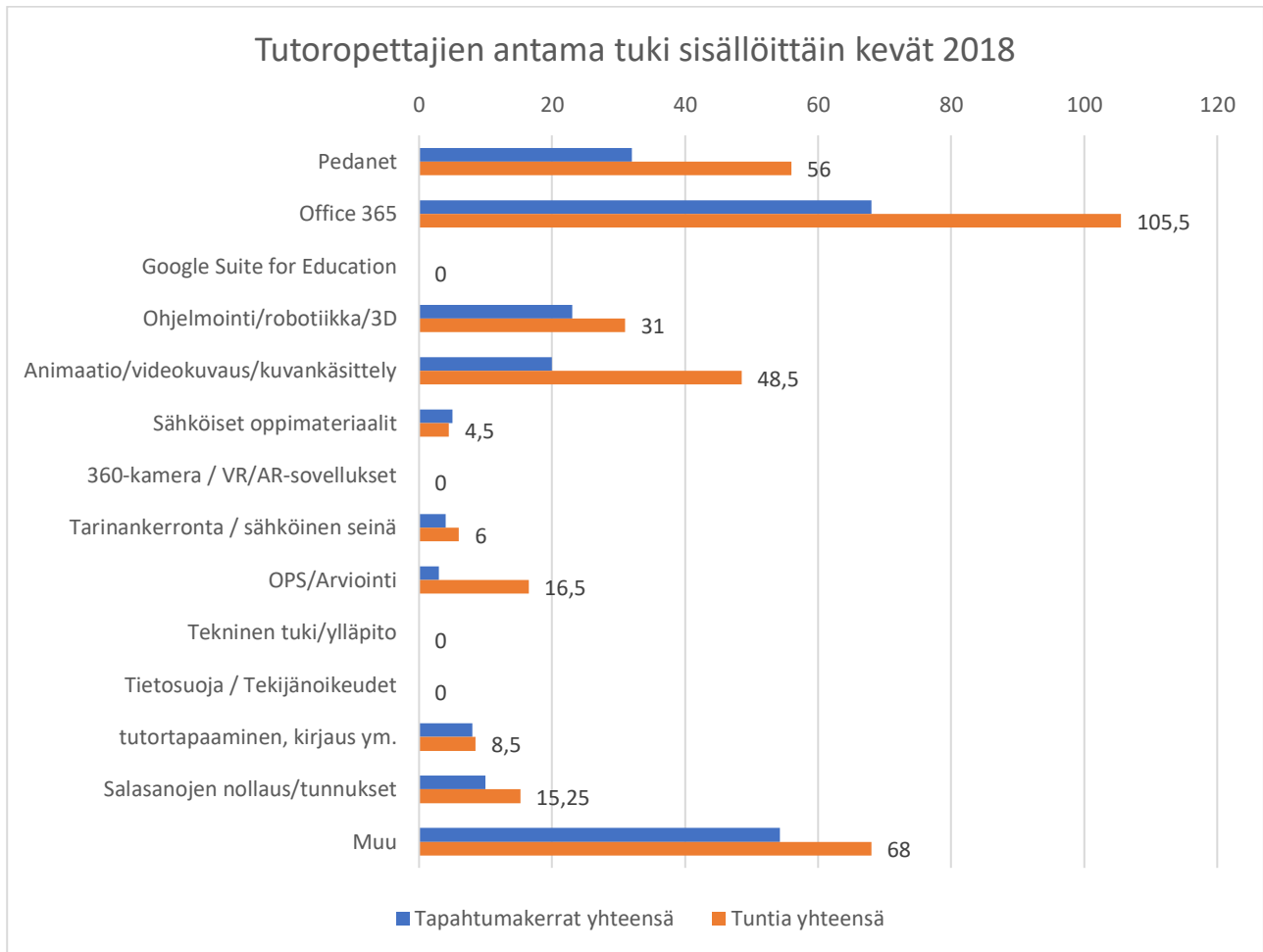

Kaavio 1 Tutoropettajien antama tuki kevätlukukaudella 2018

Tutortoiminta kohdentui pääosin juuri minne pitikin eli opetushenkilökunnan ohjaamiseen oppitunnilla samanaikaisopettajana ja vertaisohjauksena oppituntien ulkopuolella. Todella positiivista oli se, että tutoropettajat antoivat vain vähän teknistä tukea. Teknisen tuen antaminen ei ole tutortoiminnan tarkoitus. Teknistä tukea antaa Laukaassa varsinaisesti tietohallinnon henkilöstö (ATK-tuki). Pedagogista tukea antavat tutoropettajat. Tästä voisi päätellä, että Laukaassa ATK-tuen antama tuki on hyvin toimivaa ja riittävää.

¹ Tuntimäärät koostettu Google Sheets-lomaketta käyttäneiden tutoropettajien tekemistä tunneista (n. 85% tutoropettajista).

Sisältöjen suhteen tutortoiminta keväällä 2018 näytti seuraavalta:

Taulukko 1 Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin kevätlukukaudella 2018

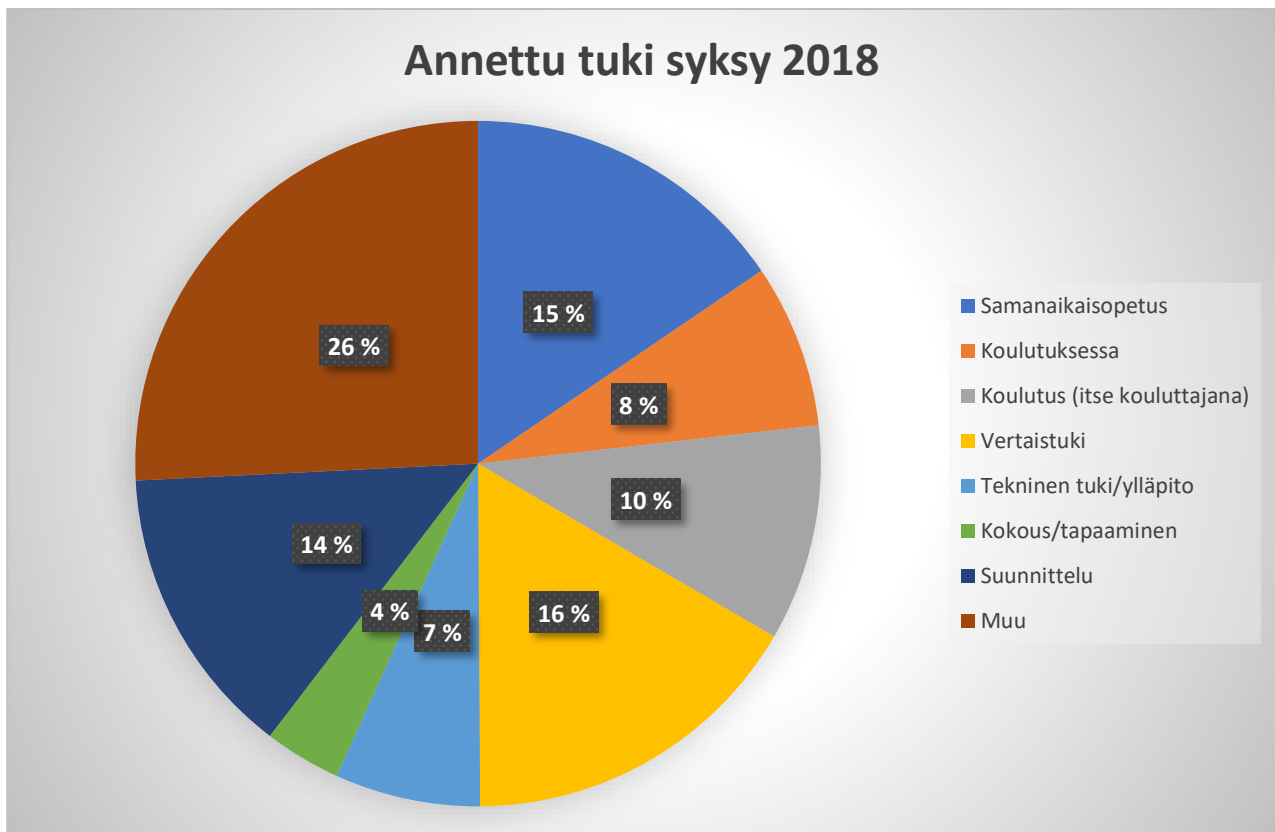
Taulukossa 1 näkyy se, että Laukaassa otettiin vuoden 2018 alusta käyttöön Office 365 -pilvipalvelu/-verkko-oppimisympäristö. Tutoropettajat antoivat sen käyttöön runsaasti tukea, lähes 30 % kaikesta annetusta tuesta. Samalla lisääntyi salasanojen nollaus ja tunnusten luonti -työ, joka ohjautui Office 365 -pilvipalvelun käyttöönoton myötä pääasiassa koulujen tutoropettajille ja johtajille. Aiemmin ainoana verkko-oppimisympäristönä toimineeseen Peda.net -palvelun käytön ohjaamiseen kului myös runsaasti aikaa (16 %).

Hankkeessa oli myös kehitetty opettajien TVT-osaamispassi, jossa opetussuunnitelmaan sisältyvät erilaiset digitaalisen opettamisen, osaamisen ja sähköisen arvioinnin osa-alueet oli pilkottu pienemmiksi tavoitteiksi. Sen myötä tietoisuus tarvittavien taitojen haltuunotosta lisääntyi ja kysyntää tuelle ilmeni myös kuvaamiseen ja kuvankäsittelyyn (13 %) sekä ohjelmointiin ja robotiikkaan (9%). Uuden opetussuunnitelman muuttuneet arviointiohjeet näkyivät käytännön tutortyössä opetussuunnitelman ja arvioinnin sisällöistä (5 %) annettuna tukena. Tutoropettajille annettu koulutus opetuksen ja toimintakulttuurin muutokseen sekä uusien opetussuunnitelmien toimeenpanoon tuki tutoropettajia tässä työssä.

2.1.1 Vertailu kevät 2018 vs. syksy 2018

Lukuvuonna 2018-2019 toisen hankkeen loppumetreillä tutortoiminta oli pienentynyt kuten muissakin Keski-Suomen tutoropettajaverkoston kunnissa. Tutoropettajamäärä oli vähentynyt kolmestatoista kahteentoista.

Syyslukukaudella 2018 tutortoimintaa oli yhteensä 345,25 tuntia². Resurssi oli edelleen jaettu kouluille vuosiviikkotunteina. Toiminta kohdentui seuraavasti:

Kaavio 2 Tutoropettajien antama tuki syyslukukaudella 2018

Tutortoiminta	Muutos kevät 2018 verrattuna (%-yks.)
Samanaikaisopetus	- 12
Koulutuksessa	+ 5
Koulutus (itse kouluttajana)	+ 3
Vertaistuki	- 4
Tekninen tuki/ylläpito	+ 3
Kokous/tapaaminen	+ 3
Suunnittelu	+ 6
Muu	- 2

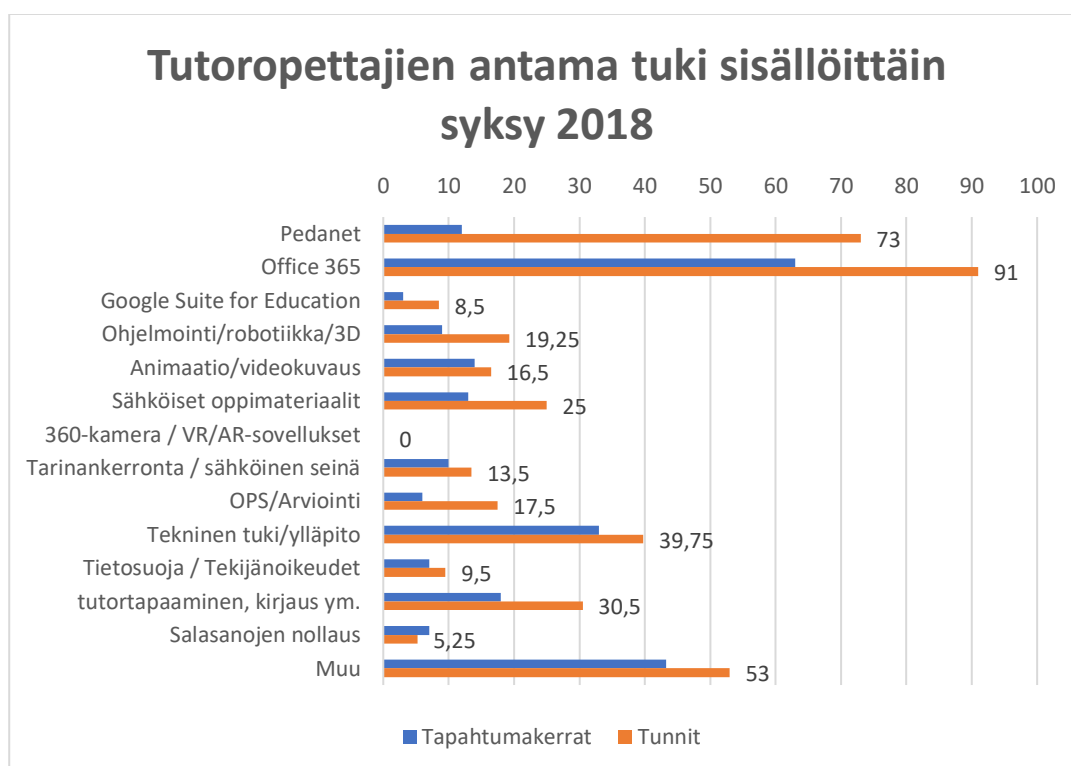
Taulukko 2 Annetun tuen muutos kevätlukukaudesta 2018 syyslukukauteen 2018

² Tuntimäärät koostettu Google Sheets-lomaketta käyttäneiden tutoropettajien tekemistä tunneista (n. 85% tutoropettajista).

Samanaikaisopetus luokissa ja vertaisohjaus vähenivät keväästä merkittävästi. Suurin syy samanaikaisopetuksen vähenemiseen oli järkevä tutorointiajan (jolloin voi mennä oppitunnille) puuttuminen tutoropettajan lukujärjestyksestä. Tämä taas oli seurausta edellisen kevään liian myöhäisestä tutorresurssipalaverista. Tutorresurssipalaverissa luodaan tutorresurssisuunnitelma, jota koulunjohtajien on helppo seurata suunnitellessaan tulevaa lukuvuotta. Etenkin isommissa kouluissa tutoropettajan tunnit oli näin ollen jo lyöty lukkoon seuraavalle syksylle. Tutoropettajien toimiminen kouluttajana taas lisääntyi merkittävästi. Tämän voidaan ajatella johtuvan esimerkiksi siitä, että resurssin kokonaismäärän pienenytessä yli 30 %:lla tutoropettaja pyrkii antamaan enemmän tukea opettajille useamman hengen koulutuksissa kuin vertaisohjauksena. Tämä on sikäli huono trendi, että tutkimuksissa on todettu henkilökohtaisen ohjauksen luokassa ja vertaisohjauksena olevan toimintatapojen muutoksessa tehokkaampaa kuin ryhmämuotoinen koulutus.

Positiivista tuloksissa on se, että tutoropettajat ovat kuitenkin muistaneet, että vähemmällä ajallakin pärjää, kun suunnittelee toiminnan hyvin. Siihen käytetty aika ei mene hukkaan.

Sisältöjen suhteen tutortoiminta syksyllä 2018 näytti seuraavalta:

Kaavio 3 Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin syyslukukaudella 2018

Kaaviosta ja taulukosta 3 voi nähdä, että suurin osa oppilaista ja opettajista oli jo keväällä 2018 saanut käyttöönsä O365-tunnukset ja kirjautuminen oli opittu. Tutoropettaja nollasi ja loi käyttäjätunnuksia kaksi kolmasosaa vähemmän kuin keväällä 2018. Lisääntynyt tuki opettajille sähköisistä oppimateriaaleista selittyy osaltaan sillä, että muistuttelu näppäintaitojen olevan osa opetussuunnitelmaa lisäsi näppäintaitosovellusten käyttöä opetuksessa. Näppäintaitosovellukset sisältyivät sähköisiin oppimateriaaleihin. Myös Bingeliä otettiin käyttöön paljon.

Edelleen kohta "Muu" oli isohko prosentuaalisesti, mutta putosi edellisestä keväästä kuitenkin 16 %.

Tuen sisältö	Muutos kevät 2018 verrattuna (%-yks.)
Peda.net	+ 2 %
Office 365	- 6 %
Google Suite for Education	+ 2 %
Ohjelmointi/robotiikka/3D	- 4 %
Animaatio/videokuvaus/kuvankäsittely	- 9 %
Sähköiset oppimateriaalit	+ 5 %
Tarinankerronta /sähköinen seinä	+ 1 %
OPS/arviointi	- 1 %
Tekninen tuki/ylläpito	+ 10 %
Tietosuoja/tekijänoikeudet	+ 2 %
Muu	- 16 %

Taulukko 3 Tuen sisällön muutos kevätlukukaudesta 2018 syyslukukauteen 2018

3 Kolmas tutorhanke: tutortoiminnan vakiinnuttaminen ja aktiivinen toimijuus Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa

Hankekausi vaihtui jälleen kesken lukuvuoden vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa ja Laukaan kolmas tutorhanke (1.1.2019-31.7.2020) alkoi. Kakkoshanke kuitenkin jatkui lomittain kolmannen kanssa heinäkuun 2019 loppuun saakka.

Kolmannen hankkeen aikana tutortoimintaa pyrittiin vakiinnuttamaan osaksi opetuksen perustoimintaa Laukaassa. Tätä kohti edettiin lukuisilla toimilla pitkin vuotta. Aluksi kunnan budjettiin tehtiin resurssivaraus vuodelle 2019 tutoropettajatoimintaa varten. Tutoropettajatoiminta myös sisällytettiin osaksi koko Laukaan kunnan digitalisaation kehittämistä. Tutoropettajatoimintaa vahvistettiin opetuksen ja koulun toimintakulttuurien ja oppimisympäristöjen kehittämisessä ja tutoropettajien osaamista ohjattiin käyttämään kokonaisvaltaisemmin yhteisönsä hyväksi. Johtajia sitoutettiin luomalla heille selkeä rooli tutoropettajatoiminnassa koulujen toimintakulttuurin ja opettajien osaamisen kehittämisessä sekä opetuksen pedagogiikan uudistamisessa. Lisäksi johtajien ja tutoropettajien yhteistyötä tuettiin ja siihen kannustettiin. Heille järjestettiin yhteisiä koulutustapahtumia Keski-Suomen tutoropettajaverkoston ja AVI:n kautta.

Hankekaudella Laukaa oli myös aktiivinen toimija Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa ja pystyi vaikuttamaan tarjottuihin koulutuksiin, tapahtumiin ja toimintaan oman kunnan TVT-ohjaajan toimiessa Keski-Suomen tutoropettajaverkoston aluekoordinaattorina. Lisäksi myös Laukaan sivistysjohtaja kuului Keski-Suomen tutoropettajaverkoston koordinaatioryhmään.

Ensimmäisenä tavoitteena Laukaan kolmannessa hankkeessa oli kehittää perusopetuksen opetushenkilöstön osaamista ja opetuksen pedagogiikkaa sekä toteuttaa TVT-opetussuunnitelmaa ja Laukaan sivistystoimen uutta TVT-strategiaa opetussuunnitelman hengessä.

Tavoitetta kohti menttiin kartoittamalla Keski-Suomen tutoropettajaverkoston kautta tutoropettajien ja rehtoreiden koulutustarpeita ja tarjottiin heille ison verkoston voimin lukuisia koulutuksia

koulutustarpeiden ja -toiveiden mukaan. Lisäksi Laukassa hyödynnettiin jo luotuja materiaaleja ja tutoropettajat loivat uusia helppoja ohjeita robottien käyttämiseen kaikkien hyödynnettäväksi.

TVT-ohjaaja tuki ja ohjasi tutoropettajien toimintaa kouluissa käymällä jokaisessa Laukaan kunnan peruskoulussa keskustelemassa tutoropettajan ja koulun johtajan kanssa. Tutoropettajia ohjattiin pohtimaan, mikä olisi tarkoituksenmukaisin henkilökunnan digipedagoginen ohjaustapa koulun tilanteeseen nähden. Koulukäynneillä jokaista johtajaa ja tutoropettajaa ohjeistettiin Digitaalisen opettamisen perustaidot ja sähköinen arviointi -tavoitelomakkeen käyttöönottoon tavoitteena opettajien digitaitojen tietoinen kehittäminen. Ohjeistettiin myös, kuinka opettajien taitojen kehitystä voisi seurata.

Tutoropettajat ohjasivat ja tukivat opetushenkilökuntaa osaamisen kehittämisessä, digipedagogiikassa ja koulun tietotyökäytäntöjen uudistamisessa. Tutoropettajat toimivat myös asiantuntijaryhmänä kokeillen ja jakaen toimivia pedagogisia malleja. Osallistava oppilastutormalli laajennettiin useampaan kouluun.

Toisena tavoitteena oli opetuksen ja koulun toimintakulttuurin kehittäminen. Tätä kohti menttiin useilla toimilla.

Tutoropettajista perustettiin työryhmä kehittämään Laukaan kunnan omaa oppilaspassia, jonka tarkoituksena on varmistaa, että oppilaiden digitaitoja kehitetään systemaattisesti jokaisella luokka-asteella. Oppilaspassiin on tulossa myös sähköinen opettajanopas. Koronakevät ja etäopetus keskeyttivät työryhmän työn toistaiseksi.

TVT-ohjaaja kävi jokaisessa koulussa keskustelemassa tutoropettajan ja johtajan /rehtorin kanssa koulun kehitettävistä asioista ja resurssien ja toiminnan organisoimisesta kehittymisen mahdollistamiseksi. Koulukäynnit mahdollistivat Keski-Suomen tutoropettajaverkoston aluekoordinaattorille tarjoama resurssi.

Koulukäynneillä tuettiin johtajia ja tutoropettajia yhteistyössä tapahtuvaan oman koulun toimintakulttuurin osa-alueiden tietoiseen ja suunnitelmalliseen kehittämiseen. Erityisesti kiinnitettiin heidän huomiotaan määrätietoiseen ja positiiviseen viestintään, henkilökunnan osallistaminen kehittämiseen ja kehittymiseen ja koulun tietotyökäytänteiden kehittämiseen.

TVT-ohjaaja jakoi tutoropettajille ja rehtoreille otteita uusimmista tutkimuksista; mitä ovat digipedagogiikan käytön esteet ja vaiheet; miten kehittää opettajan teknologiapätevyden tunnetta, jotta digipedagogiikka ylipäättään onnistuisi. Tästä tarjottiin myös koulutusta (KS tutoropettajaverkosto).

Tutoropettajille ja johtajille tarjottiin Keski-Suomen tutoropettajaverkoston kautta eri näkökulmista useita koulutuksia koulun toimintakulttuurin johtamiseen ja kehittämiseen.

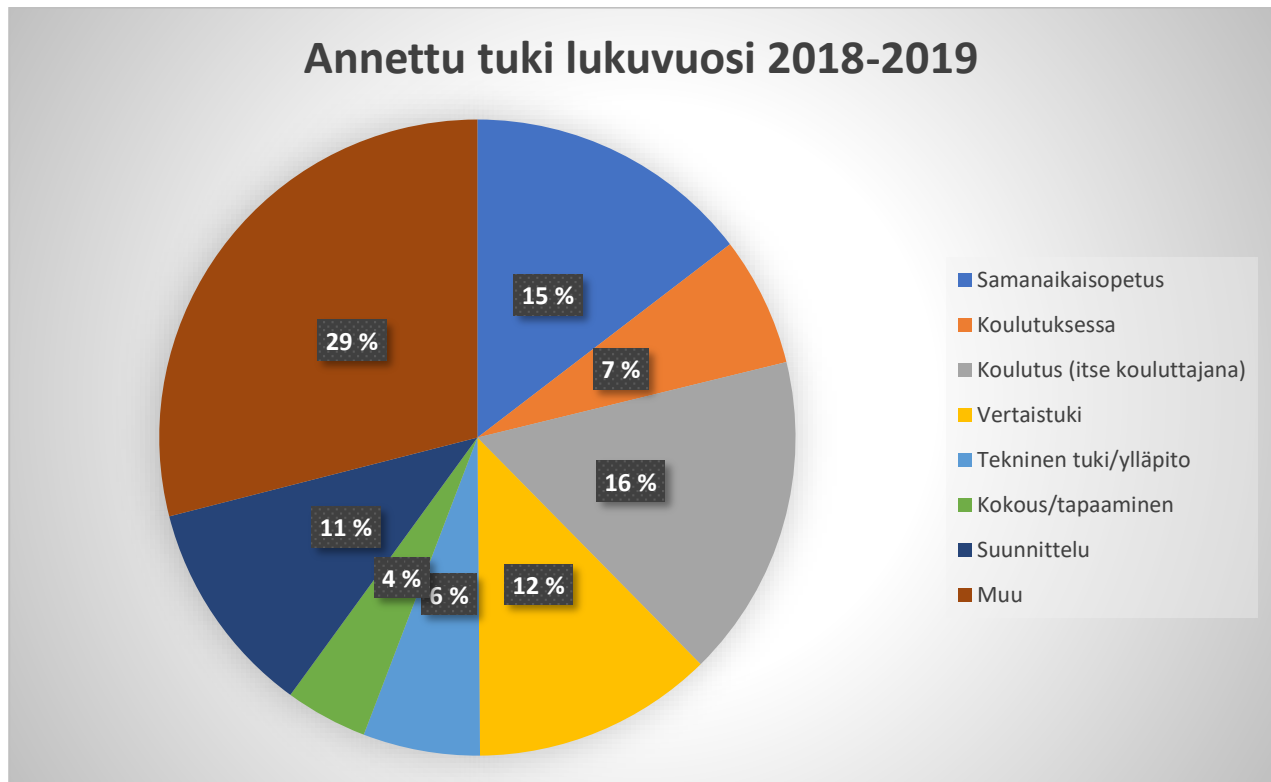
3.1 Resurssien käyttö lukuvuosina 2018-2019 ja 2019-2020

3.1.1 Vertailu kevätlukukausi 2018 vs. lukuvuosi 2018-2019

Käytössä ollut resurssi oli syyslukukauden 2018 kahdentoista tutoropettajan sijaan jaettu kevätlukukaudella 2019 vuosiviikkotunteina neljälletoista tutoropettajalle. Tutoropettajien määrän kasvun syksystä selittää se, että yhden vakituisen tutoropettajan poissa ollessa hänen resurssinsa jaettiin kolmelle eri henkilölle.

Koska hankkeet 2 ja 3 lomittuivat toistensa kanssa lomittain – toinen jatkui, kun toinen jo alkoi- ja koska koulun resurssit jaetaan aina lukuvuodeksi kerrallaan, tarkastellaan tästä eteenpäin tilastoja lukuvuosittain.

Lukuvuonna 2018-2019 tuntiraporttien pohjalta tehtyjä tutortunteja oli yhteensä 345 h 15 min³, jotka kohdentuivat kaaviossa 4 esitetyllä tavalla.

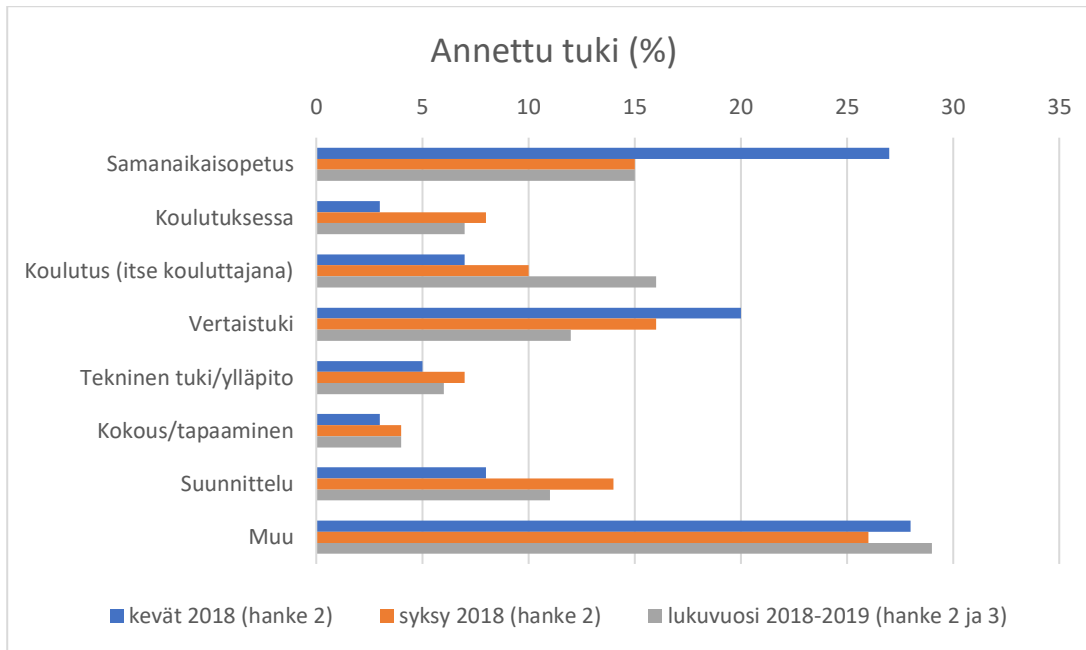

Kaavio 4 Tutoropettajien antama tuki lukuvuonna 2018-2019

Alla olevasta kaaviosta 5 on nähtävissä, että kevääseen 2018 verrattuna vähentyneestä resurssista johtuen lukuvuonna 2018-2019 kaikki muu tuki on vähentynyt paitsi kouluttaminen. Edellä jo todettiin, että tuntien

³ Tuntimäärät koostettu Google Sheets-lomaketta käyttäneiden tutoropettajien tekemistä tunneista (n. 85% tutoropettajista).

vähentyessä tutoropettajat pyrkivät kompensoimaan asiaa kouluttamalla useampaa henkilöä kerrallaan. Kohdassa Muu on ilmoitettu sellaista työtä, mikä ei ole sopinut valmiiksi ilmoitettuihin kategorioihin, mm. kartoitukset ja suurin osa TVT-ohjaajan työstä.

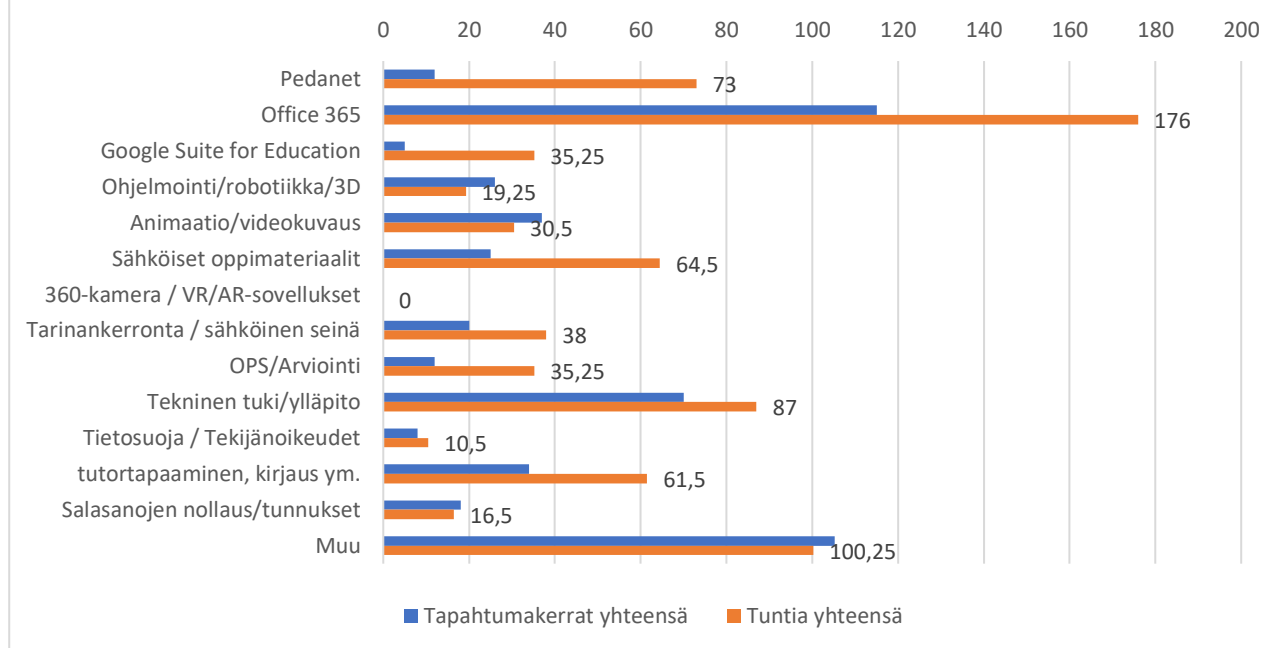
Kaavio 5 Annettu tuki kevät- ja syyslukukaudella 2018 sekä lukuvuonna 2018-2019

Lukuvuonna 2018-2019 tutoropettajien antaman tuen määrä sisällöittäin selviää kaaviosta 6 ja muutos tuen määrässä verrattuna edelliseen kevääseen taulukosta 4.

Lukuvuonna 2018-2019 annetun tuki noudattelee syksyn 2018 trendejä. Koko lukuvuoden sisällöissä näkyy edelleen se, että suurin osa oppilaista ja opettajista oli jo keväällä 2018 saanut käyttöönsä O365-tunnukset ja kirjautuminen oli opittu. Kun perusasiat oltiin saatu kuntoon Office 365 -pilvipalvelun käyttöä harjoiteltiin kuitenkin määrällisesti ja tuntimääräisesti eniten. Aiemmin todettu lisääntynyt tuki opettajille sähköisistä oppimateriaaleista selittyy osaltaan sillä, että muistuttelu näppäintaitojen olevan osa opetussuunnitelmaa lisäsi näppäintaitosovellusten käyttöä opetuksessa. Lukuvuonna 2018-2019 hankittiin myös Laukaan TVT-lainaamoon uusia iPad-salkkuja, jolloin sovellusten käytön harjoittelu mahdollistui useammassa luokassa ja koulussa yhtä aikaa.

Tekninen tuki ja ylläpito nousi prosentuaalisesti merkittävästi, vaikka tutoropettajille oli korostettu, että teknisen tuen antaminen ei ole heidän tehtävänsä. Lukuvuoden vähäisen resurssin käyttö siihen voidaan katsoa tutortyon ja kunnan TVT-strategian tavoitteiden kannalta väärin suunnatulta työltä. Olisiko tässä ollut toisenlainen suunta, mikäli resurssia olisi kohdennettu tutortoiminnan ohjaukseen: syksyn tutoropettajien tapaamiseen ja TVT-ohjaajan ohjausresurssiin heti syksyllä 2018 (hanke 2)?

Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin lukuvuosi 2018-2019

Kaavio 6 Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin lukuvuonna 2018-2019

Tuen sisältö	Muutos kevät 2018 verrattuna (%-yks.)
Peda.net	- 14
Office 365	- 5
Google Suite for Education	+ 1
Ohjelmointi/robotiikka/3D	- 4
Animaatio/videokuvaus/kuvankäsittely	- 5
Sähköiset oppimateriaalit	+ 4
Tarinankerronta /sähköinen seinä	+ 2
OPS/arviointi	- 3
Tekninen tuki/ylläpito	+ 14
Tietosuoja/tekijänoikeudet	+ 2
Muu	+ 3

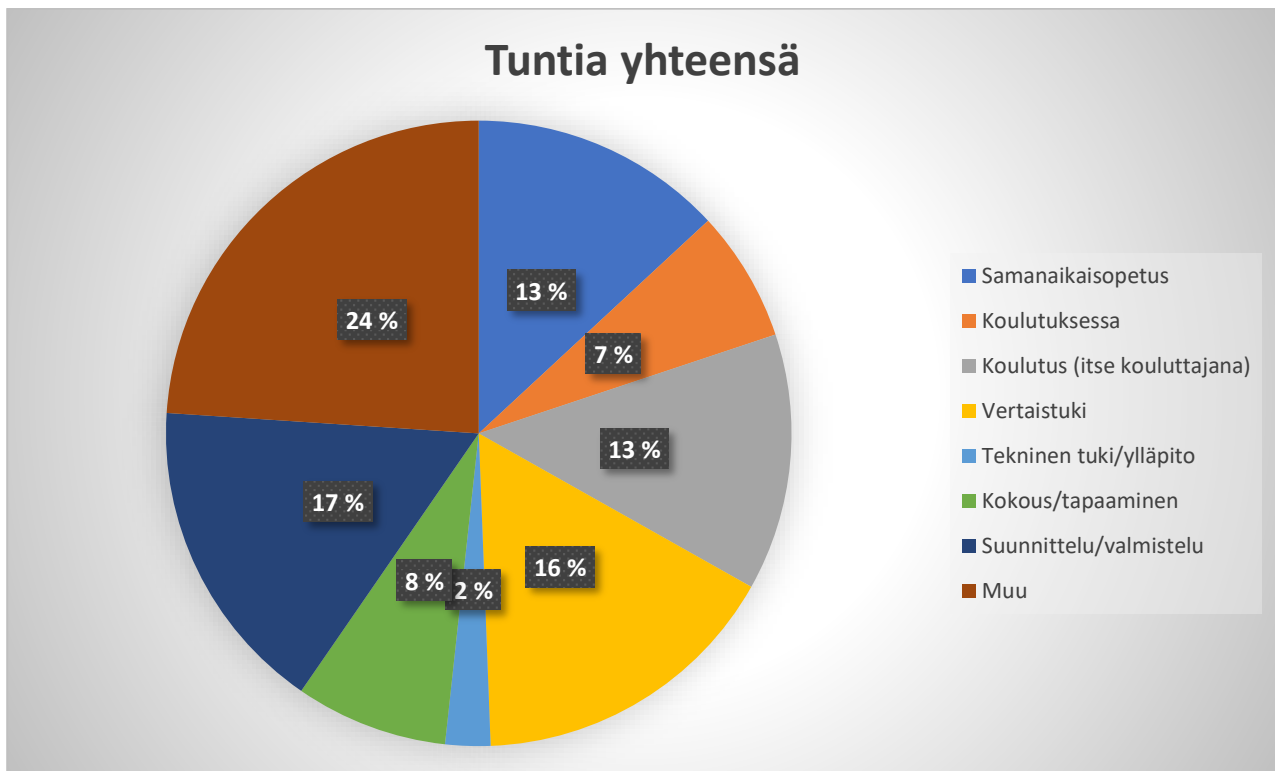
Taulukko 4 Tuen sisällön muutos kevätlukukaudesta 2018 lukuvuoteen 2018-2019

3.1.2 Vertailu lukuvuosi 2018-2019 vs. lukuvuosi 2019-2020

Lukuvuosi 2019-2020 oli täysimääräisesti kolmannen Laukaan tutorhankkeen aikaa. Sen tavoitteita ja toteutettuja sisältöjä on kuvattu aiemmin. Aiemmasta oli opittu ja keväällä 2019 tutorresurssit neuvoteltiin ja annettiin ajoissa kouluille tiedoksi, jotta myös tutoropettajien lukujärjestys olisi toiminnan kannalta järkevä.

Käytössä olevan resurssin jakoperusteita uudistettiin ja nyt resurssi jaettiin oppilasmäärän perusteella koulujen käyttöön. Koulut saivat itsenäisesti päättää, oliko tarpeen sisällyttää tunnit tutoropettajan opetusvelvollisuuteen vai oliko heille käytännöllisempää laskuttaa tunnit erikseen. Koulut saivat myös itse päättää, miten tutorresurssi jakautui oman koulun useamman tutoropettajan kesken. Käytännössä tuntiresurssi jakautui kolmentoista tutoropettajan kesken siten, että kaikille luokanopettajana toimiville tutoropettajille tunnit sisällytettiin opetusvelvollisuuteen, aineenopettajien kohdalla päädyttiin myös tuntien laskutukseen.

Lukuvuonna 2019-2020 käytettiin tutoropettajien antamaan tukea 1751 h ja 45 min⁴. Edellisestä lukuvuodesta annetun tuen määrä viisinkertaistui. Tutoropettajille ja TVT-ohjaajalle oli lisätty resurssia, mutta pitkälti tuen määrän lisääntymistä selittää Covid 19 -epidemian aikaisen etäopetukseen liittyvä lisätyö keväällä 2020. Tunnit kohdentuivat seuraavasti (kaavio 7):

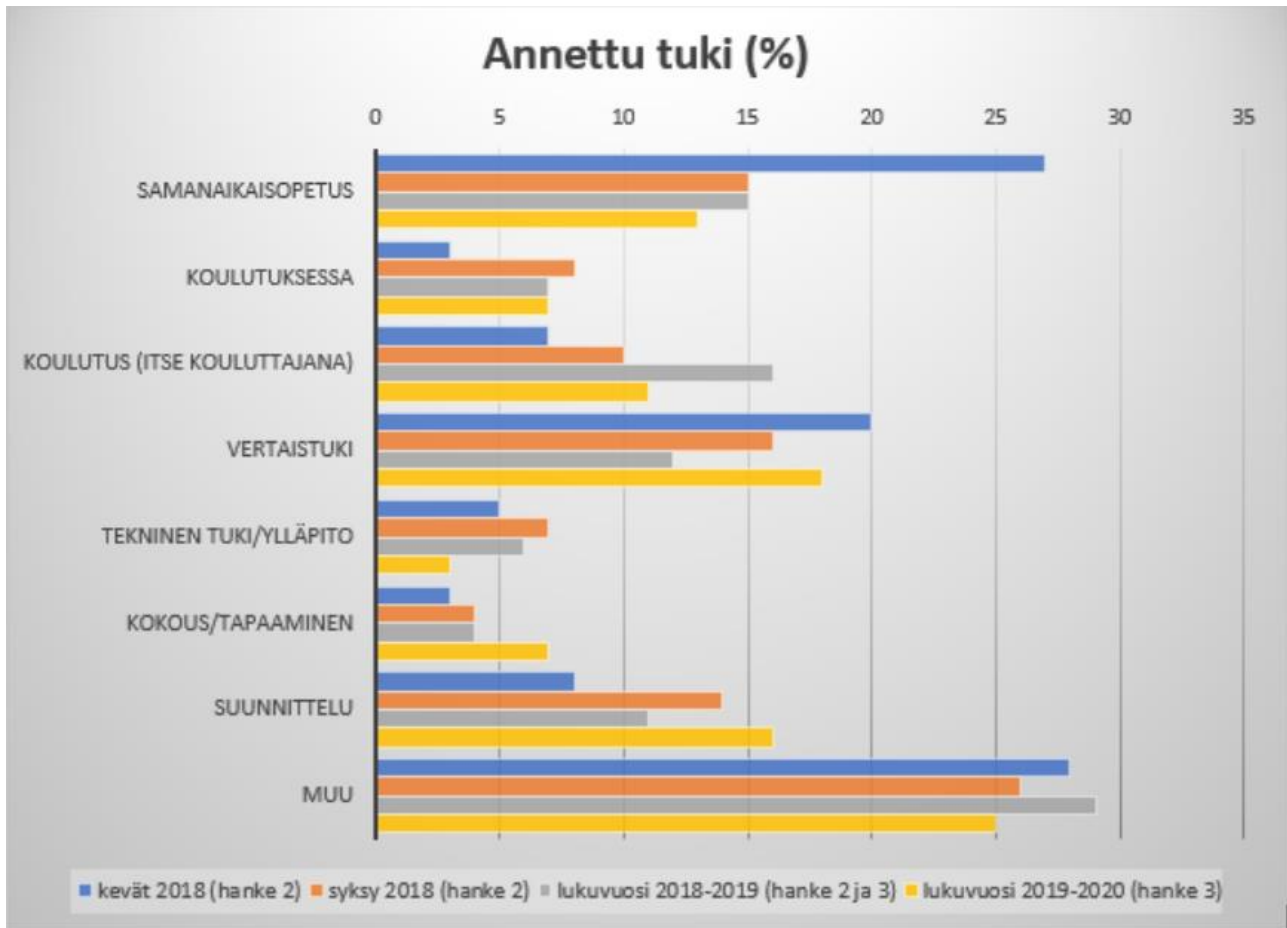
Kaavio 7 Tutoropettajien antama tuki lukuvuonna 2019-2020

Seuraavasta kaaviosta 8 on nähtävissä kolmen ensimmäisen tutorhankkeen tutoropettajien tukeen käytetyn ajan prosentuaalinen jakauma. Tutoropettajien ajankäytössä näkyy, että tutoropettajien ja rehtoreiden ohjaukseen ja koulutukseen panostettiin kolmannessa hankkeessa. Edelliseen vuoteen verrattuna kokousten tai tapaamisten määrä tuplaantui lukuvuonna 2019-2020 edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Kun tutoropettajia ohjattiin panostamaan digipedagogiikan tukemiseen ja koulun toimintakulttuurin osa-alueiden tietoiseen ja suunnitelmalliseen kehittämiseen yhdessä koulun johdon kanssa, myös suunnitteluun käytetty aika lisääntyi.

Kevään 2020 Covid 19 -epidemian aikainen etäopetustuki näkyy selkeästi vertaisohjauksen lisääntymisenä. Toisaalta sama syy selittää samanaikaisopetuksen vähentymisen ja osittain myös suunnitteluun käytetyn ajan lisääntymisen.

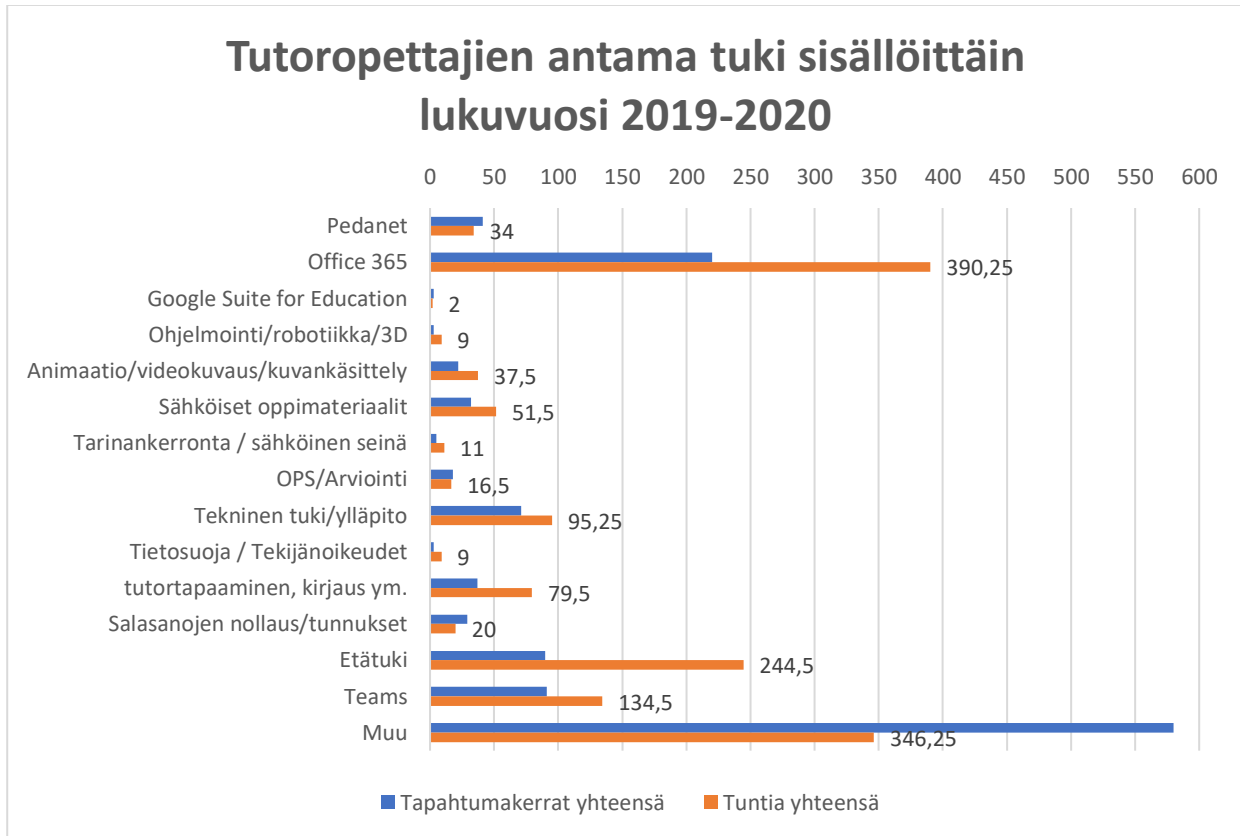
⁴ Tuntimäärät koostettu Google Sheets-lomaketta käyttäneiden tutoropettajien tekemistä tunneista (n. 85% tutoropettajista).

Kohdassa Muu näkyy TVT-ohjaajan lisääntynyt työaikaresurssi ja etäopetukseen liittynyt ylimääräinen työ.

Kaavio 8 Annettu tuki kevät- ja syyslukukaudella 2018 sekä lukuvuonna 2018-2019 ja 2019-2020

Tuen sisällöt lukuvuonna 2019-2020 olivat seuraavat:

Kaavio 9 Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin lukuvuonna 2019-2020

Etäopetusajaksi keväällä 2020 näkyy suurena piikkinä Office 365 -palvelun kohdalla. Tukea annettiin tuntimääräisesti kaksinkertainen määrä edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Palvelu sisältää mm. Teams- ja One Note -sovellukset, jotka soveltuvat erinomaisesti etäopetukseen ja joiden käyttöä oli jo oppilaiden kanssa harjoiteltu. Tutoropettajat olivatkin tuntilomakkeessa erikseen maininneet Teamsin käyttöön annetusta tuesta sekä etätuesta. Office 365 -palveluun annetun tuen määrää selittää myös lukuvuoden aikana aloitettu koulujen tietotyökäytäntöjen uudistaminen. Useat koulut päätyivät perustamaan sähköisen opehuoneen Teams- ja One Note -sovelluksen yhdistelmänä. Tämä voidaan nähdä onnenpotkuna tulevaan. Osa henkilökunnasta oli näin ehtinyt harjoitella Teamsin käyttöä ennen etäopetukseen siirtymistä.

Kohtaan Muu on merkitty suurin osa TVT-ohjaajan työajasta. Etäopetusajan vuoksi se ylittyi annettuun resurssiin nähden n. 50 %:lla.

4 Neljäs tutorhanke: tutortoiminnan laajentaminen ja vakiinnuttaminen sekä verkostoyhteistyö

Laukaan neljäs tutorhanke (1.1.2020-31.12.2021) alkoi tuttuun tapaan ennen edellisen hankkeen loppumista. Kolmoshanke jatkui lomittain neljännen kanssa heinäkuun 2020 loppuun saakka.

Neljannen hankkeen aikana jatkettiin Laukaan tutortoiminnan vakiinnuttamista osaksi opetuksen perustoimintaa. Tämä oli myös neljännen hankkeen ensimmäinen tavoite.

Kuten edellisen hankkeenkin aikana kunnan budjettiin tehtiin resurssivaraus vuodelle 2020 ja 2021 tutoropettajatoimintaa varten. Lisäksi tutoropettajatoiminnan resurssin käytöstä sovittiin sivistysjohtajan kanssa ja siitä viestittiin rehtoreille ja tutoropettajille. Laukaan uutta opetustoimen tieto- ja viestintätekniikan strategiaa, johon oli kirjattu selkeästi ja kattavasti koulujen tutoropettajatoiminta, lähdettiin viemään käytännön tasolle. Edelleen jatkettiin johtajien ja tutoropettajien yhteistyön tukemista yhteisten koulutustapahtumien ja keskustelujen kautta. Erona edelliseen kauteen oli tapaamisten ja koulutusten järjestäminen verkossa Covid 19 -pandemian vuoksi sekä koulutusten vähäisempi määrä. Hankekaudella jatkettiin myös edellisen hankkeen aikana hyväksi havaittuja toteuttamismalleja opetushenkilöstön osaamisen kehittämisen johtamisessa. Päittäjiä, johtajia ja opetushenkilöstöä informoitiin TVT-strategian tutortoimintaa ja osaamisen kehittämistä koskevista sisällöistä.

TVT-ohjaajan työn nimike muutettiin ymmärrettävyyden lisäämiseksi. Uusi nimike on digipedagoginen asiantuntija. TVT-ohjaajan työlle varattiin resurssia, jotta voitiin varmistaa, että tutoropettajat saavat koulujen toimintakulttuurin kehittämiseen ja opetuksen pedagogiikan uudistamiseen riittävästi tukea ja koulutusta jatkossakin.

Laukaa oli aktiivinen toimija Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa oman kunnan TVT-ohjaajan ja sivistysjohtajan kuuluessa verkoston koordinaatioryhmään. Osana Keski-Suomen tutoropettajaverkostoa Laukaa vaikutti sen toimintaan ja järjesti koulutuksia ja tapahtumia.

Toisena tavoitteena oli opetushenkilöstön osaamisen ja opetuksen pedagogiikan kehittäminen. Ohjenuorana käytettiin Laukaan opetustoimen päivitettyä TVT-strategiaa.

Koska Covid 19 -pandemia vaikutti opetushenkilökunnan koulutuksiin osallistumisiin, tutoropettajien rooli korostui vertaisohjaajana ja kouluttajana. Tutoropettajat kouluttivat ja tukivat omilla kouluillaan opettajia opetussuunnitelman mukaisen pedagogiikan toteuttamisessa ja kehittämisessä sekä opetuksen digitalisaatiossa. Tutoropettajat toimivat myös asiantuntijaryhmänä kokeillen ja jakaen toimivia pedagogisia malleja.

Tarkoitus oli myös laajentaa osallistavaa oppilastutormallia, mutta koronarajoitusten vuoksi sitä ei ollut mahdollista toteuttaa.

Kolmantena tavoitteena oli opetuksen ja koulun toimintakulttuurin kehittäminen.

Neljannen hankkeen aikana keskityttiin luomaan Laukaan TVT-strategiaan ja TVT-opetussuunnitelmaan pohjautuva oppilaan digipassia. Sen taustalla on ajatus oppilaiden tasa-arvosta riippumatta siitä, kuka opettaa tai missä koulussa opetusta annetaan sekä oppilaiden digitaitojen kehittämisestä systemaattisesti jokaisella luokka-asteella. Oppilaan digipassi otettiin käyttöön elokuussa 2021 kaikissa Laukaan alakouluissa. Hyvää käytäntöä jaettiin esittelemällä oppilaan digipassia ja sen työvaiheita kaikille Suomen tutoropettajille ja rehtoreille Valtakunnallisessa tutoropettajapäivässä syyskuussa 2021. Se on myös avoimesti ladattavissa Laukaan Peda.net -sivuilla.

TVT-ohjaaja tapasi etäyhteyksin jokaisen Laukaan peruskoulun tutoropettajaa ja johtajaa. Tapaamisessa kartoitettiin kunkin koulun digitaalinen ekosysteemi koulun kehittämisen pohjaksi. On helpompaa kehittää, kun tietää, mikä koulussa toimii riittävän hyvin ja mitä asioita tulisi kehittää. Tapaamisissa tuettiin johtajia ja tutoropettajia yhteistyössä tapahtuvaan oman koulun digitaalisen ekosysteemin osa-alueiden ja

toimintakulttuurin tietoiseen ja suunnitelmalliseen kehittämiseen. Nämä tapaamiset aluekoordinaattoreille mahdollisti Keski-Suomen tutoropettajaverkosto.

Tutoropettajille ja johtajille tarjottiin Keski-Suomen tutoropettajaverkoston eTutore2021 -tapahtuman kautta myös koulutusta koulun opetuksen ja toimintakulttuurin johtamiseen ja kehittämiseen.

Neljäs tavoite oli lisätä tutoropettajien määrää Laukaan perusopetuksessa ja kehittää tutoropettajien osaamista.

Ajatuksena oli kouluttaa tutoropettajia henkilökohtaisen koulutussuunnitelman mukaan omassa kunnassa ja osana Keski-Suomen tutoropettajaverkosta ja hyödyntää koulutuksissa Laukaassa ja verkostoyhteistyönä luotuja materiaaleja ja osaamista. Tämä tavoite jäi koronarajoitusten vuoksi vajaaksi siltä osin, että koulutuksia oli vähemmän. Verkkokoulutukset sinänsä ovat taloudellisessa mielessä ja monessa suhteessa myös laadullisesti hyviä, mutta kaikkea ei voi kouluttaa etänä. Tarvitaan myös koulutuksia, jossa kohdataan ihminen samassa tilassa. Tällaisesta koulutuksesta esimerkkinä mainittakoon vertaisohjaaja-koulutus. Myöskään TVT-ohjaajan ja muiden hankkeen koordinointiin osallistuvien tavoite osallistua kansallisiin ja kansainvälisiin messuihin ja tapahtumiin ei onnistunut koronarajoitusten vuoksi.

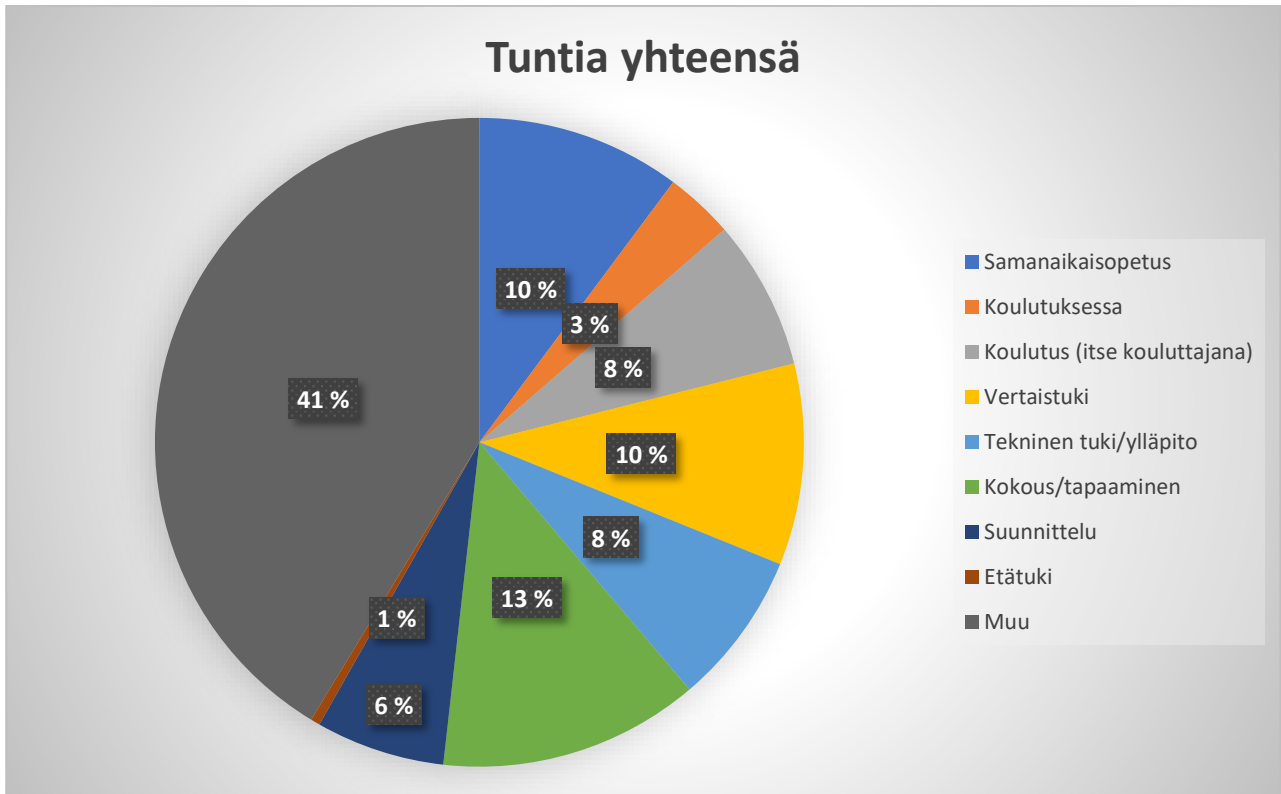
Hankkeen aikana koulutettiin kolme uutta tutoropettajaa TVT-ohjaajan ja kunnan tutoropettajien toimesta. Uudet tutoropettajat ohjattiin myös ilmaisiin ulkopuolisiin koulutuksiin. Samalla tuli luotua toimiva konsepti uuden tutoropettajan koulutukseen ja perehdytykseen.

4.1 Resurssien käyttö lukuvuonna 2020-2021

Lukuvuosi 2020-2021 oli täysimääräisesti neljännen Laukaan tutorhankkeen aikaa. Sen tavoitteita ja toteutettuja sisältöjä on kuvattu aiemmin. Aiempien hankkeiden toimivia käytäntöjä jatkettiin ja niitä jalostettiin edelleen. Muun muassa tutorresurssin jakoperusteissa otettiin huomioon myös opetushenkilöstön määrä tutoropettajaa kohden. Näin toimimalla pyrittiin varmistamaan opetushenkilöstön yhdenvertaisuus tuen saamisessa. Tutoropettajien työmäärä ja kulkeminen eri koulujen välillä tasaantui uusien tutoropettajien aloittaessa toimintansa.

Lukuvuonna 2020-2021 käytettiin tutoropettajien antamaa tukea 790 h ja 15 min⁵. Koulut olivat palanneet lähiopetukseen, ja se näkyi annetun tuen tarpeen vähentymisenä n. 1000 tunnilla edellisestä lukuvuodesta. Tutoropettajatoiminnan resurssit olivat samat kuin edellisenä lukuvuotena, mutta nyt oppilaiden ja opettajien palattua lähiopetukseen tuen tarve normalisoitui eikä resurssia tarvinnut ylittää. Tuntien kohdentuminen ilmenee kaaviossa 10.

⁵ Tuntimäärät koostettu Google Sheets-lomaketta käyttäneiden tutoropettajien tekemistä tunneista (n. 80 % tutoropettajista)

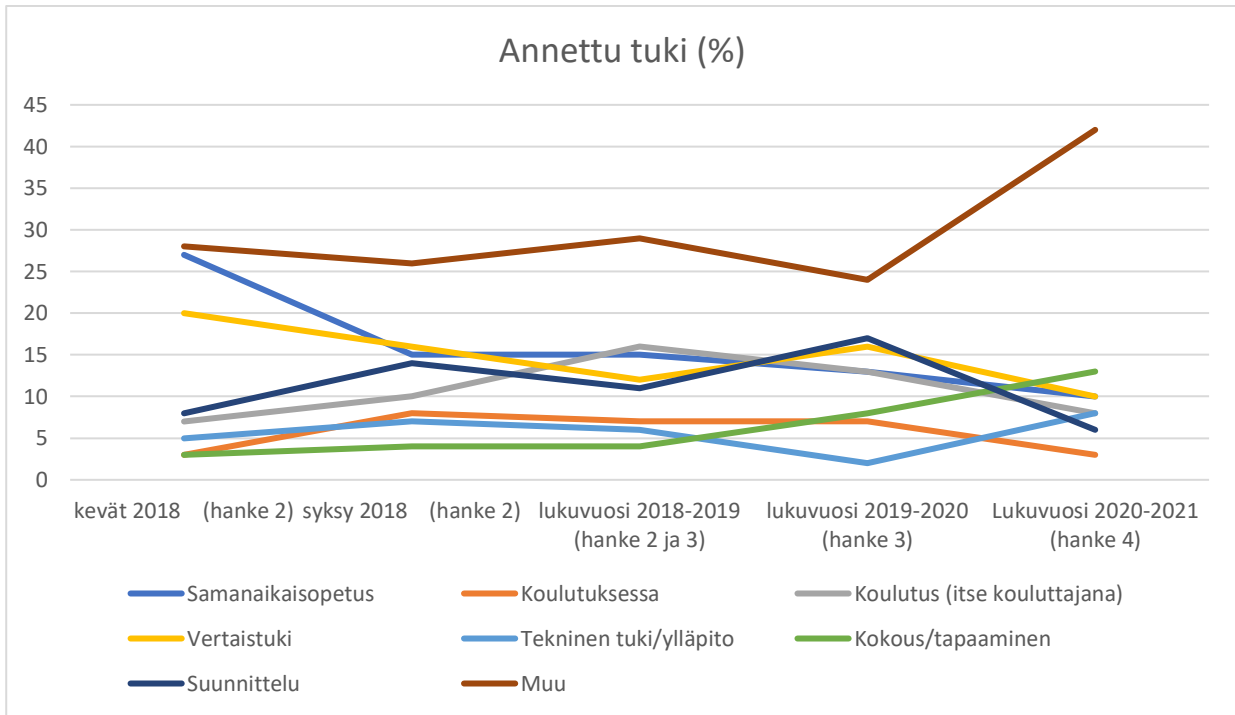

Kaavio 10 Tutoropettajien antama tuki prosentteina lukuvuonna 2020-2021

4.1.1 Vertailu lukuvuosi 2019-2020 vs. lukuvuosi 2020-2021

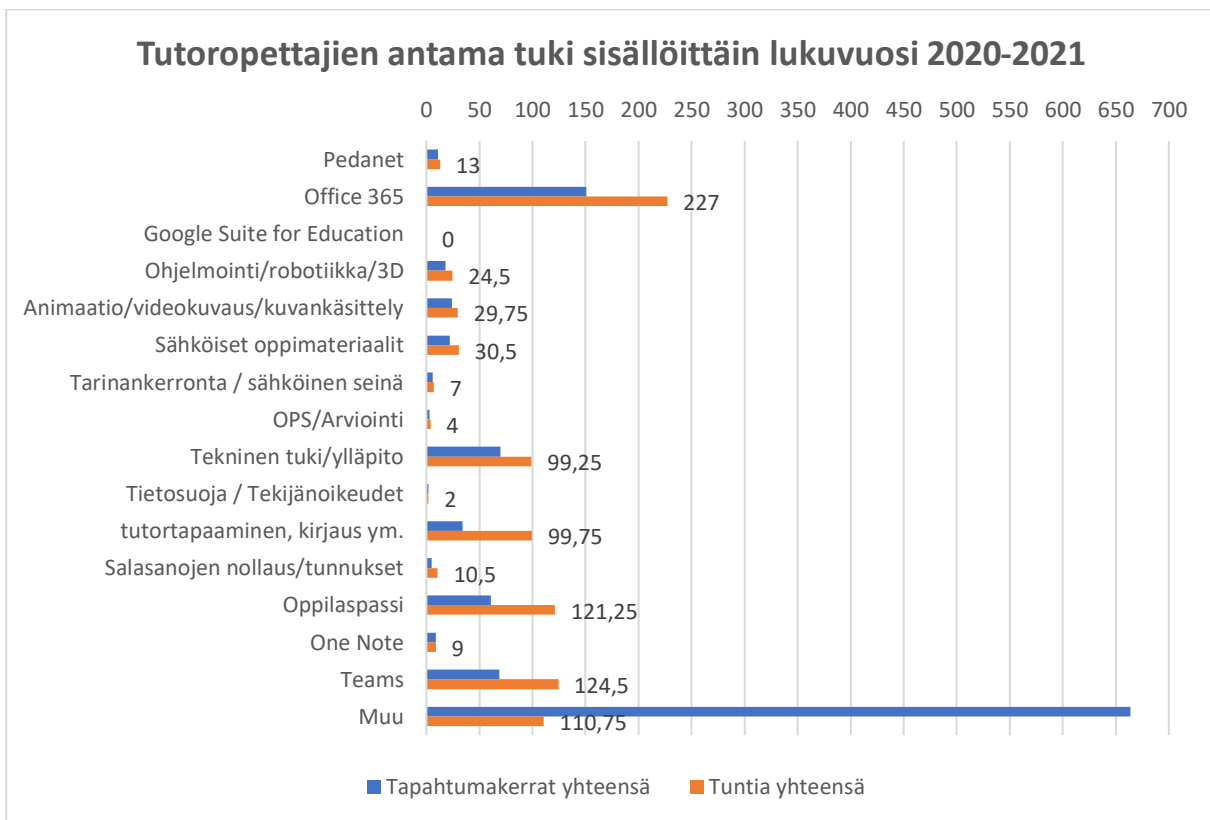
Lukuvuonna 2020-2021 tutoropettajien ajankäytössä näkyy koronarajoitukset sekä se, että neljännen hankkeen aikana jatkettiin panostamista tutoropettajien ja rehtoreiden yhteistyöhön ja koulujen toimintakulttuurin kehittämiseen (kaavio 11). Edelliseen lukuvuoteen verrattuna kokousten tai tapaamisten määrä vielä hiukan lisääntyi, koska oppilaan digiapassin kehittäminen vaati useita verkkotapaamisia.

Koulujen palattua lähiopetukseen vertaisohjauksen ja teknisen tuen määrä palasi lukuvuoden 2018-2019 tasolle. Koronarajoitukset vaikuttivat heikentävästi samaaikaishetken ja tutoropettajien pitämien koulutusten määrään. Kouluttaminen ja samaaikaishetki vaativat suunnittelua ja valmistelua. Voisiko siis ajatella, että suunnitteluun käytetyn ajan laskeminen johtuu samaaikaishetken ja kouluttamisen vähenemisestä? Koronarajoitusten vuoksi Keski-Suomen tutoropettajaverkoston ilmaisia koulutuksia oli vähän tarjolla. Tämä näkyy tutoropettajien kouluttautumisasteen laskuna lukuvuonna 2020-2021.

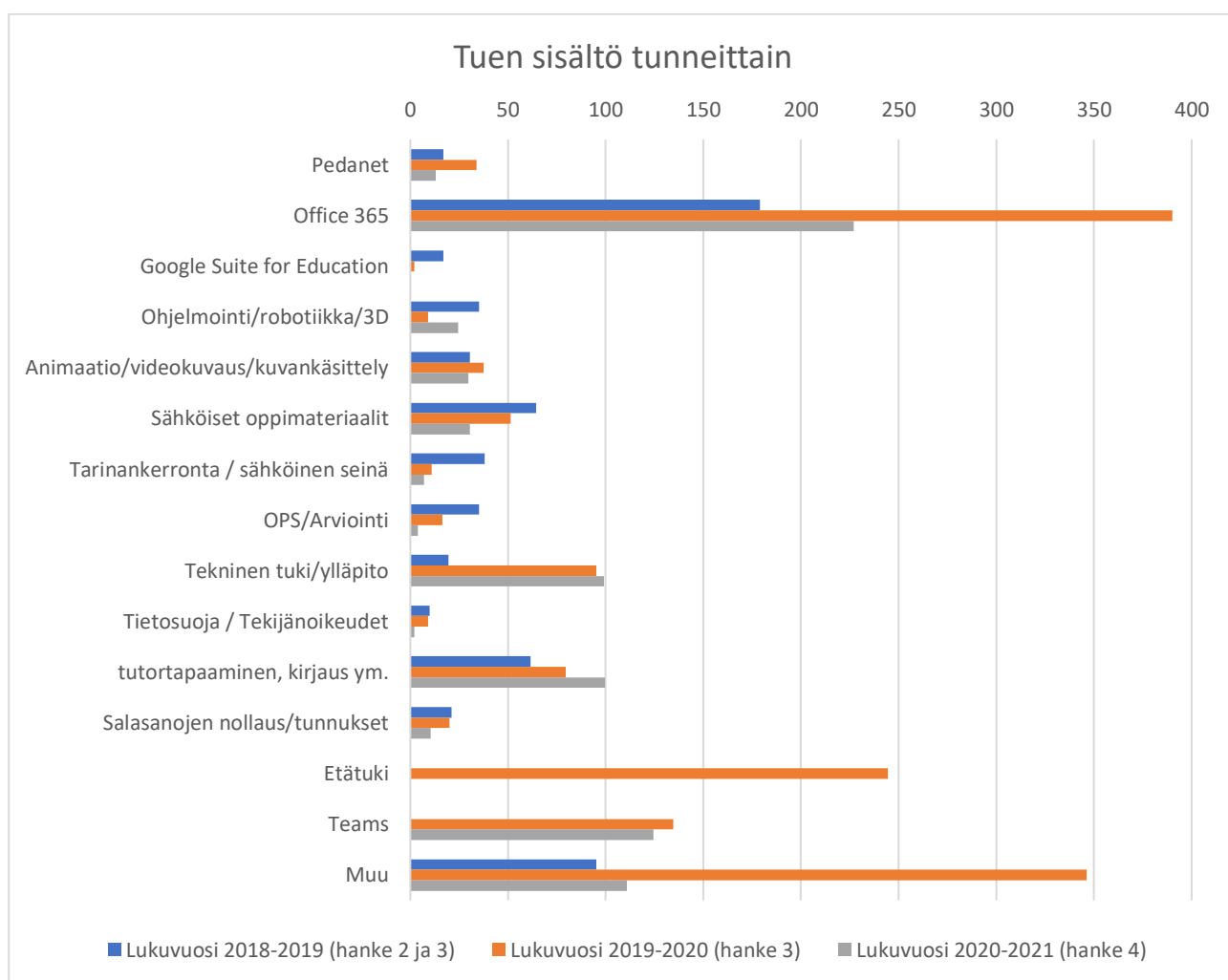
Kaavio 11 Tutoropettajien tukeen käytetyn ajan prosentuaalinen jakauma hankkeissa 2,3 ja 4

Seuraavassa kaaviossa 12 on tutoropettajien antaman tuen sisällöt lukuvuonna 2020-2021. Sisällöissä näkyy oppilaan digipassin työstäminen ja Office 365 -palveluun kuuluvan One Noten käyttöönoton harjoittelu kouluissa.

Kaavio 12 Tutoropettajien antama tuki sisällöittäin lukuvuonna 2020-2021

Vertailun vuoksi on esitettävä kaikkien kolmen kokonaisen hankekausilla olleiden lukuvuosien tuen sisällöt (kaavio 13). Siinä näkyy, että etäopetuksen aikana opetushenkilöstölle on valjennut O365-palveluun kuuluvan Teams-sovelluksen merkitys digitaalisena oppimisympäristönä sekä lähi- että etäopetuksessa. Sen käyttöön on tarvittu tukea lähes yhtä paljon kuin edellisenä etäopetuslukuvuonna. Sen sijaan sähköisten oppimateriaalien käyttöön on tarvittu tukea puolet vähemmän kuin lukuvuonna 2018-2019, ennen etäopetusta. Mahdollista on, että sähköisten oppimateriaalien käyttö on opittu. Yhtä paljon mahdollista on myös se, että etäopetusvuoden jälkeen on haluttu tietotekniikan käytön osalta keskittyä vain olennaiseen TVT-sisältöön. Tutoropettajat ovat käyttäneet tekniseen tukeen tai ylläpitoon aikaa enemmän kuin yhtenäkkään lukuvuonna aiemmin. Looginen syy tähän ovat koronarajoitukset. Kouluille ei ole haluttu pyytää tartuntavaaran vuoksi ketään ulkopuolisia henkilöitä.

Kaavio 13 Tutoropettajien antaman tuen sisältö tunneittain lukuvuosina 2018-2019, 2019-2020 ja 2020-2021

5 Tutorhankkeiden yhteenveto

Ensimmäiseltä hankekaudelta (1.1.2017 – 30.7.2018) ei ole tilastoja. Silloin valittiin Laukaaseen kolme TVT-ohjaajaa, jotka kouluttivat 12 tutoropettajaa tavoitteenaan antaa valmiudet koulun pedagogisen asiantuntijuuden käytännön toimintaan ja pitkäkestoiseen kehittämiseen, kehittää pedagogisesti ja teknologisesti opettajan digitaalisia taitoja, lisätä verkostoitumista ja kumppaneita, kehittää mentorointi- ja vertaiskoulutusosaamista sekä ottaa käyttöön opettajien kehittymistavoitteita tukeva yhteisöllinen ja resurssiviisas kouluttautumismalli sekä TVT-ohjaus.

Ensimmäisen hankkeen aikana Laukaa liittyi Keski-Suomen tutoropettajaverkostoon. Hankkeen aikana pidetyillä koulutuksilla luotiin vahva pohja tutortoiminnalle ja paikalliselle verkostoitumiselle.

Toisella hankekaudella keskityttiin luomaan resurssiviisas TVT:n pedagoginen kehitysmalli ja varmistamaan opetussuunnitelmien toteutuminen digitalisaation osalta kaikissa Laukaan kouluissa. Samaan aikaan Laukaa verkostoitui paikallisesti ja Keski-Suomessa Keski-Suomen tutoropettajaverkoston jäsenenä. Laukaasta valittiin Keski-Suomen tutoropettajaverkoston aluekoordinaattoriksi Laukaan kunnan TVT-ohjaaja ja koordinaatioryhmän jäseneksi Laukaan sivistystoimenjohtaja.

Toisen hankkeen toimenpiteillä luotiin hyvä pohja alueelliselle verkostoitumiselle ja uudelle hankkeelle.

Kolmannella hankekaudella vakiinnutettiin toimintaa osaksi Laukaan kunnan opetuksen perustoimintaa. Tutoropettajatoimintaa vahvistettiin opetuksen ja koulun toimintakulttuurien ja oppimisympäristöjen kehittämisessä ja tutoropettajien osaamista ohjattiin käyttämään kokonaisvaltaisemmin yhteisönsä hyväksi. Johtajia sitoutettiin luomalla heille selkeä rooli tutoropettajatoiminnassa koulujen toimintakulttuurin ja opettajien osaamisen kehittämisessä sekä opetuksen pedagogiikan uudistamisessa. Johtajien ja tutoropettajien yhteistyötä tuettiin ja siihen kannustettiin.

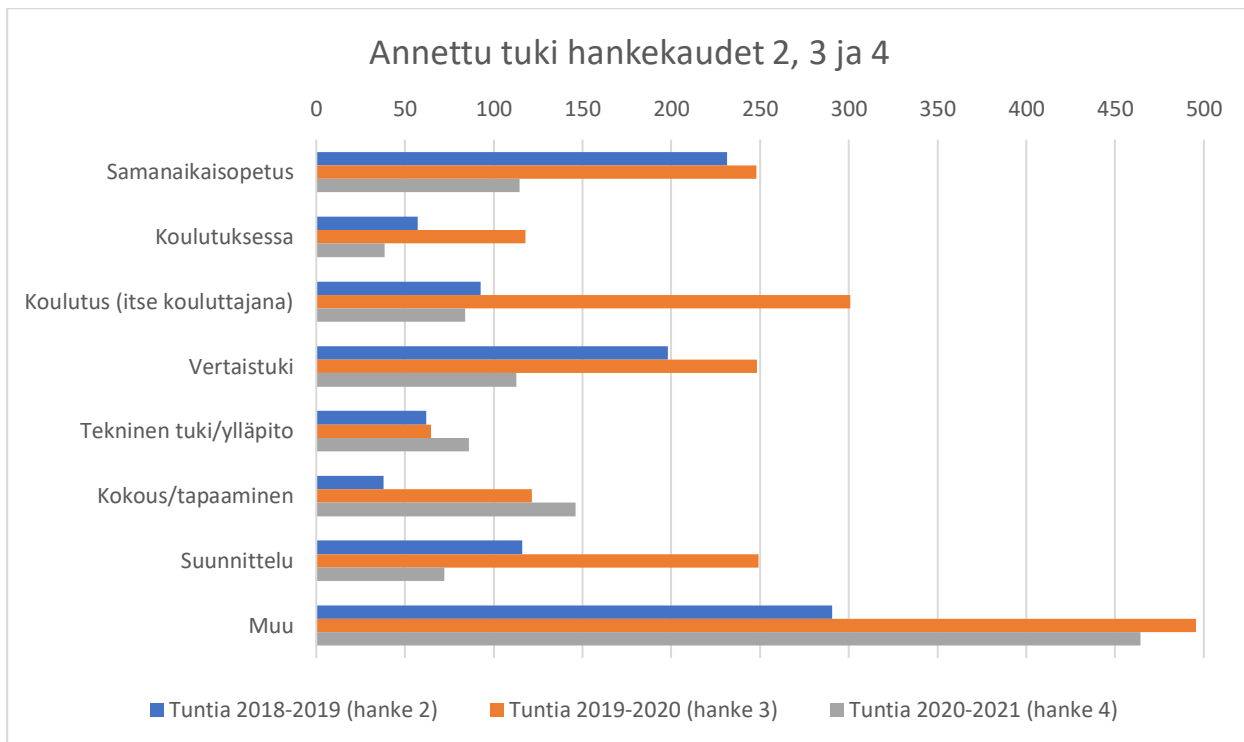
Hankekaudella Laukaa toimi aktiivisesti Keski-Suomen tutoropettajaverkostossa ja sitä kautta valtakunnallisessa verkostossa. Hankkeen toimenpiteillä luotiin pohja johtajien ja tutoropettajien kehittämisyyhteistyölle.

Neljännellä hankekaudella jatkettiin tutortoiminnan vakiinnuttamista osaksi Laukaan kunnan perusopetuksen perustoimintaa. Opetushenkilöstön osaamista ja opetuksen pedagogiikkaa kehitettiin ohjenuorana Laukaan opetustoimen uusi TVT-strategia. Laukaan TVT-strategiaan ja TVT-opetussuunnitelmaan pohjautuva oppilaan digipassi luotiin tausta-ajatuksenaan koulusta ja opettajasta riippumaton oppilaiden tasa-arvo. Oppilaan digipassia käytetään kaikissa Laukaan alakouluissa. Hyvää käytäntöä jaettiin kaikille Suomen tutoropettajille ja rehtoreille Valtakunnallisessa tutoropettajapäivässä syyskuussa 2021 sekä avaamalla se julkiselle Laukaan Peda.net -sivulle. Uusia tutoropettajia koulutettiin.

Hankekaudella Laukaa toimi kiinteänä osana Keski-Suomen tutoropettajaverkostoa ja sitä kautta myös osana valtakunnallista verkostoa. Hankkeen toimenpiteillä jatkettiin johtajien ja tutoropettajien kehittämisyyhteistyötä ja luotiin välineitä koulun toimintakulttuurin ja digitaalisen ekosysteemin systemaattiseen kehittämiseen.

5.1 Yhteenveto resurssien käytöstä hankkeiden aikana

Hankkeiden 2, 3 ja 4 aikana on seurattu tutoropettajien antaman tuen määrää ja niiden sisältöä. Kaaviosta 14 selviää tutoropettajien antaman tuen määrä tunteina hankkeiden aikana.

Kaavio 14 Tutoropettajien antama tuki tunteina hankekausilla tammikuu 2018-heinäkuu 2019, tammikuu 2019-heinäkuu 2020 ja tammikuu 2020-joulukuu 2021

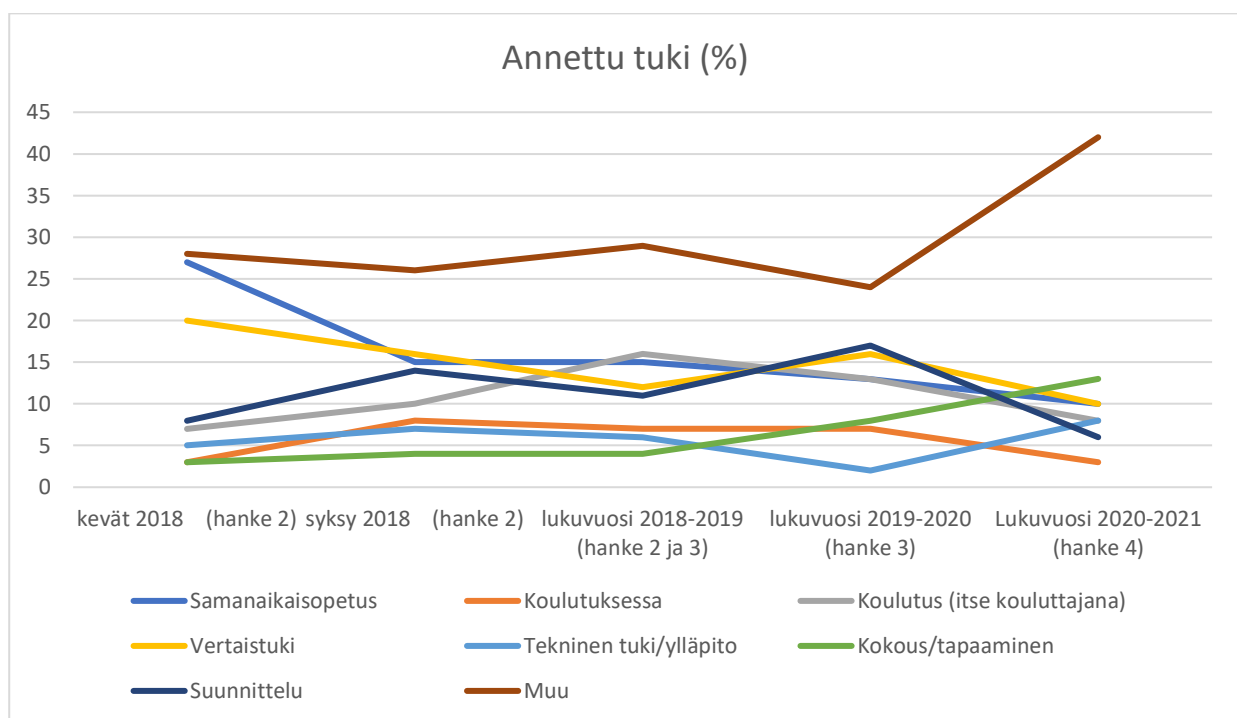
Hankkeen kaksi alussa, kevään 2018 aikana, tutortoiminta kohdentui pääosin minne pitikin eli opetushenkilökunnan ohjaamiseen oppitunnilla samanaikaisopettajana ja vertaisohjauksena oppituntien ulkopuolella. Positiivista oli, että tutoropettajat antoivat vain vähän teknistä tukea. Seuraavan lukuvuoden aikana samanaikaisopetus luokissa ja vertaisohjaus vähenivät keväästä merkittävästi. Suurin syy samanaikaisopetuksen vähenemiseen oli järkevä tutorointiajan puuttuminen tutoropettajan lukujärjestyksestä. Tämä taas oli seurausta edellisen kevään liian myöhäisestä tutorresurssipalaverista.

Hankkeen kolme aikana annetun tuen määrä viisinkertaistui. Pitkälti tätä selittää Covid 19 -epidemian aikaisen etäopetukseen liittyvä lisätyö keväällä 2020. Kevään 2020 Covid 19 -epidemian aikainen etäopetustuki näkyy selkeästi vertaisohjauksen lisääntymisenä. Toisaalta sama syy selittää samanaikaisopetuksen vähentymisen ja osittain myös suunnitteluun käytetyn ajan lisääntymisen. Kohdassa Muu näkyy TVT-ohjaajan lisääntynyt työaikaressurssi ja etäopetukseen liittynyt ylimääräinen työ. Tutoropettajien ajankäytössä näkyy, että tutoropettajien ja rehtoreiden ohjaukseen ja koulutukseen panostettiin kolmannessa hankkeessa. Edelliseen vuoteen verrattuna kokousten tai tapaamisten määrä tuplaantui. Kun tutoropettajia ohjattiin panostamaan digipedagogiikan tukemiseen ja koulun toimintakulttuurin osa-alueiden tietoiseen ja suunnitelmalliseen kehittämiseen yhdessä koulun johdon kanssa, myös suunnitteluun käytetty aika lisääntyi.

Hankkeen neljä aikana koronarajoitukset näkyvät tutoropettajien ajankäytössä. Myös se näkyy, että neljännen hankkeen aikana jatkettiin panostamista tutoropettajien ja rehtoreiden yhteistyöhön ja koulujen

toimintakulttuurin kehittämiseen. Kokousten tai tapaamisten määrä lisääntyi, koska oppilaan digipassin kehittäminen vaati useita verkkotapaamisia. Koulujen palattua lähiopetukseen määrä palasi lukuvuoden 2018-2019 tasolle. Koronarajoitukset vaikuttivat teknisen tuen lisääntymiseen. Ulkopuolisia ei ole haluttu päästää koululle. Sitä vastoin koronarajoitukset vaikuttivat heikentävästi samanaikaisopetuksen ja tutoropettajien pitämien koulutusten määrään. Kouluttaminen ja samanaikaisopetus vaativat suunnittelua ja valmistelua. Voisiko siis ajatella, että suunnitteluun käytetyn ajan laskeminen johtuu samanaikaisopetuksen ja kouluttamisen vähenemisestä? Koronarajoitusten vuoksi Keski-Suomen tutoropettajaverkoston ilmaisia koulutuksia oli vähän tarjolla. Myös tämä voi selittää tutoropettajien kouluttautumisasasteen laskun lukuvuonna 2020-2021.

Kaaviosta 15 on nähtävissä hankkeiden aikana tutoropettajien tukeen käytetyn ajan prosentuaalinen jakauma hankkeiden aikana. Hankkeiden tavoitteet ja olemassa oleva todellisuus resurssineen heijastuu hankekausien profiilissa.

Kaavio 15 Tutoropettajien tukeen käytetyn ajan prosentuaalinen jakauma hankkeiden 2, 3 ja 4 aikana

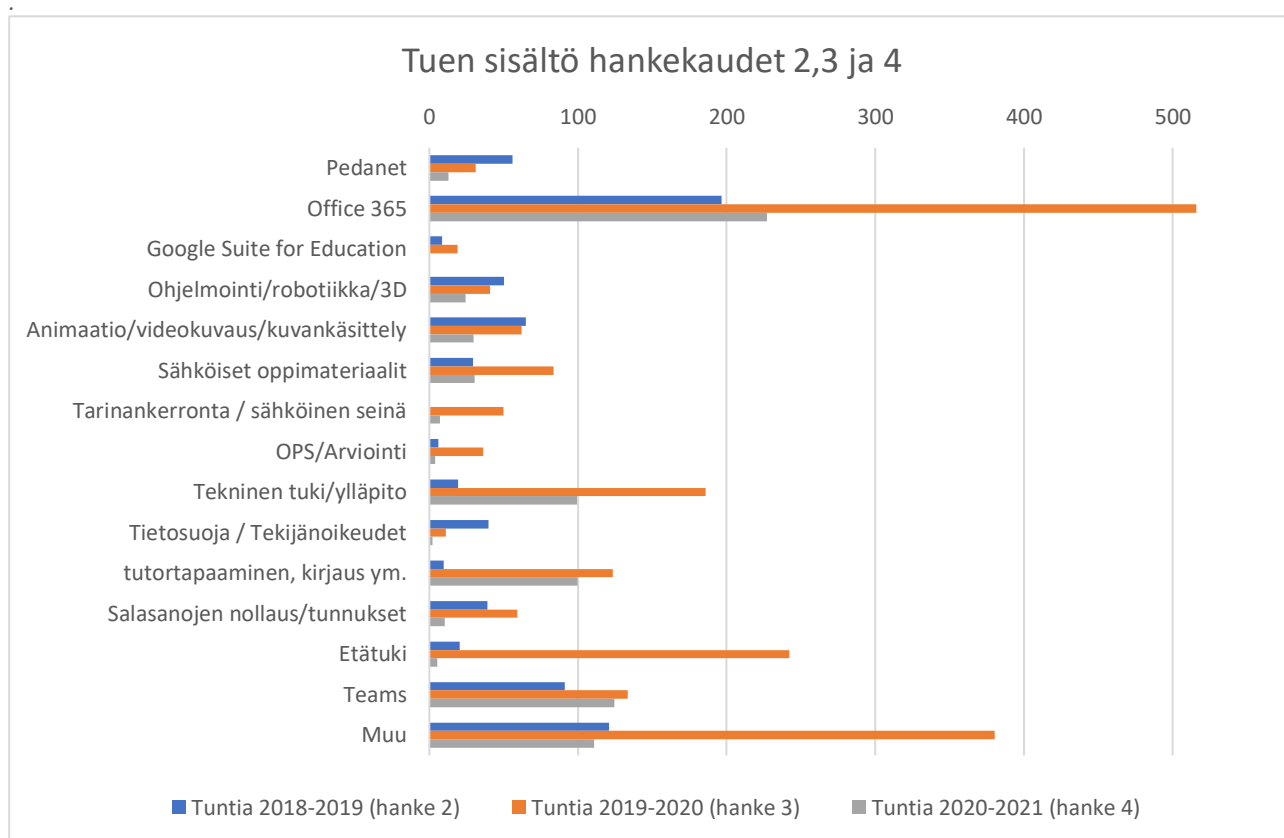
Hankkeen kaksi aikana tutoropettajien resurssi oli aluksi suuri, mutta se pienennettiin seuraavalle lukuvuodelle. Tutorresurssin suuruus alussa tasoittaa sen vaikutuksia hankekaudella 2. Samanaikaisopetus, vertaisohjaus, ja koulutus ovat hyvällä tasolla. Keski-Suomen tutoropettajaverkoston koulutustarjonta näkyy tutoropettajien omana kouluttautumisena.

Kaaviossa 15 näkyvät myös kolmannen hankkeen digipedagogisen osaamisen ja koulujen toimintakulttuurien kehittämisen tavoitteet ja sen aikana tapahtunut etäopetusjakso runsaasti lisääntyneenä suunnittelemisena, kouluttamisena, vertaistukena ja kohdassa Muu erityisesti TVT-ohjaajan lisääntyneenä työmääränä.

Neljännän hankkeen aikana koronarajoitukset näkyvät suunnittelun, samanaikaisopetuksen kouluttamisen ja tutoropettajien kouluttautumisen vähenemisenä.

Kaaviossa 16 näkyy se, että tutoropettajat antoivat vuoden 2018 alusta käyttöön otettuun Office 365 -pilvipalvelu/-verkko-oppimisympäristön käyttöön runsaasti tukea, lähes 30 % kaikesta annetusta tuesta. Samalla lisääntyi salasanojen nollaus ja tunnusten luonti -työ, joka ohjautui Office 365 -pilvipalvelun käyttöönoton myötä pääasiassa koulujen tutoropettajille ja johtajille. Aiemmin ainoana verkko-oppimisympäristönä toimineeseen Peda.net -palvelun käytön ohjaamiseen kului myös runsaasti aikaa (16 % annetusta tuesta).

Toisen hankkeen aikana oli myös kehitetty opettajien TVT-osaamispassi, jossa opetussuunnitelmaan sisältyvät erilaiset digitaalisen opettamisen, osaamisen ja sähköisen arvioinnin osa-alueet oli pilkottu pienemmiksi tavoitteiksi. Sen myötä tietoisuus tarvittavien taitojen haltuunotosta lisääntyi ja kysyntää tuelle ilmeni myös kuvaamiseen ja kuvankäsittelyyn sekä ohjelmointiin ja robotiikkaan.

Kaavio 16 Tutoropettajien antaman tuen sisältö hankekausilla tammikuu 2018- heinäkuu 2019, tammikuu 2019- heinäkuu 2020 ja tammikuu 2020-joulukuu2021.

Kolmannen hankkeen aikana etäopetusjakso lisäsi räjähdysmäisesti tutoropettajien työtä erityisesti Office 365 -palvelun käytön ja etäopetuksen pedagogiikan opastamisessa sekä etäopetuksen tuessa. Myös tekninen tuki lisääntyi valtavasti. Tähän on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Laukaassa on erittäin toimiva ICT-tuki, joka voi tukea henkilökuntaa teknisissä asioissa. Tutoropettajien pitäisi keksittyä pedagogiseen tukeen, jotta henkilökunnan digipedagogiset taidot kehittyisivät ja hankkeen varat ohjautuvat siihen, johon ne on tarkoitettu. Kohdassa Muu näkyy eritoten TVT-ohjaajan lisääntynyt työmäärä etäopetuksen aikana.

Neljännän hankkeen aikana on nähtävissä, että opetushenkilöstölle on valjennut sähköisten oppimateriaalien käytön hyödyllisyys ja O365-palveluun kuuluvan Teams-sovelluksen merkitys digitaalisena oppimisympäristönä sekä lähi- että etäopetuksessa. Kaaviosta 16 ilmenee, että tutoropettajat käyttivät edelleen runsaasti aikaa tekniseen tukeen tai ylläpitoon. Osaltaan sitä selittävät koronarajoitukset. Ulkopuolisia ei ole haluttu pyytää koululle. Jatkossa tähän on kuitenkin kiinnitettävä huomiota, jotta tutoropettajien tuki kohdentuu sinne minne sen on tarkoitettu eli pedagogiseen tukeen.